

Observant 5

Informatie- en opinieblad van de Universiteit Maastricht • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • Jaargang 17, 26 september 1996

Voor de Chinese regering is hij troublemaker number one. Harry Wu, mensenrechtenactivist, houdt komende woensdag de Tanslezing. Een reportage vanuit zijn woonplaats Milpitas, California op pagina's 7 t/m 9 (foto Wammes Bos)

Grote kans op wisselleerstoel van Opzij Universiteit krijgt Interfacultair Centrum voor Vrouwen- en Genderstudies

Het college van bestuur stemt in met de oprichting van een Interfacultair Centrum voor Vrouwen- en Genderstudies aan de Universiteit Maastricht. Hiermee lijkt de toekomst van vrouwenstudies in Limburg veilig gesteld. De universiteitsraad, die de begroting van 1997 moet goedkeuren, heeft echter het laatste woord. Zegt deze raad ja, dan is de kans heel groot dat ook de splinternieuwe wisselleerstoel van het feministisch maandblad Opzij naar Maastricht gaat.

Als het om vrouwenstudies gaat, hobbelt Limburg achter de rest van Nederland aan, liet het Interfacultair Vrouwenstudies Overleg (IVO) vorig jaar december aan Observant weten. Er is geen hoogleraar, daardoor geen vertegenwoordiger in de gremia die het geld verdelen en ook geen medewerkster in de pas door de KNAW erkende Nederlandse Onder-

zoekschool Vrouwenstudies. Als er niet snel iets gebeurt, sterft vrouwenstudies in Maastricht een zachte dood, klonk het verontrust.

Wat er precies moest gebeuren, daarover waren op dat moment de meningen nog verdeeld. Al vond iedereen dat er een hoogleraar vrouwenstudies moest komen. Op welke plek, en met welke rol, was in december nog onderwerp van discussie.

Afgelopen juli waren de medewerkers vrouwenstudies er uit, zo blijkt uit de nota 'De toekomst van vrouwen- en genderstudies aan de Rijksuniversiteit Limburg'. Daarin pleit het IVO voor een Interfacultair Centrum voor Vrouwen- en Genderstudies met aan het hoofd een wetenschappelijk directeur, oftewel een hoogleraar. "Iemand met een goede wetenschappelijke reputatie" heet het in de nota. Iemand die in staat is onderzoekers op te leiden en te begeleiden, die onderzoeklijnen uit kan zetten en in samen-

(lees verder op pagina 5)

Oordeel Keuzegids Hoger Onderwijs: "Maastricht is de beste"

Studenten van de Universiteit Maastricht zijn veel meer tevreden over hun opleiding dan hun collega's elders in het land. Dat blijkt uit de Keuzegids Hoger Onderwijs die vorige week verscheen. Van de zeven Maastrichtse opleidingen die in de gids besproken worden, eindigen er vijf op de eerste plaats. In de keuzegids worden ongeveer honderd instellingen voor hoger onderwijs vergeleken. Hiervoor maakte het Hoger Onderwijs Persbureau (HOP), dat de gids samenstelde, gebruik van visitatierapporten en van het oordeel van een grote groep studenten. Dit voorjaar werden twaalfduizend studenten gevraagd naar hun mening over de kwaliteit van hun eigen onderwijs, de organisatie ervan en de faciliteiten waarvan ze gebruik kunnen maken.

Op basis van dat laatste heeft de redactie van de gids 'hitlijsten' samengesteld. De Maastrichtse opleidingen staan hoog genoteerd. Geneeskunde, economie, bedrijfskunde, fiscaal recht en psychologie eindigen bovenaan. Gezondheidswetenschappen staat op drie en Nederlands recht bezet een vierde plaats. De andere opleidingen aan de Maastrichtse universiteit worden in het rapport niet besproken.

De UM wordt door de redactie van de keuzegids, net als overigens vorig jaar, uitgeroepen tot de beste universiteit van Nederland. De universiteit van Wageningen, die vier eerste plaatsen heeft, eindigt op twee. Tilburg staat op nummer drie. Helemaal onderaan eindigt de Universiteit van Amsterdam.

De Maastrichtse opleidingen scoren vooral goed op het punt 'zelfstandig leren denken'. Hierbij laten de zeven onderzochte studies alle andere opleidingen in Nederland ruim achter zich. Ook zijn de Maastrichtse studenten het meest tevreden over de inhoud van hun studieprogramma's. Zouden ze opnieuw moeten kiezen, dan wordt het weer Maastricht. Veel minder tevreden zijn de studenten over de roosters en tentamens. Bij rechten en economie scoort Maastricht op dit punt zelfs aanmerkelijk lager dan andere opleidingen in Nederland.

Het meest tevreden zijn de studenten geneeskunde. De Maastrichtse medicijnstudie krijgt zelfs het beste oordeel uit de hele enquête. Het gemiddelde rapportcijfer van 7,86 is ook vorig jaar nergens gehaald.

Overigens zijn de Maastrichtse studenten een stuk minder positief over voorzieningen die niet direct met hun studie te maken hebben.

Jan Buevink

3

MUB komt er nu toch echt aan

4

Voorlichtingsfilmpje vol nachtsènes

6

Opinie: flexprof of ex-prof

7-9

Harry Wu, the troublemaker

14

Groene glibber met macaroni

16

Huilen met Mario Lanza

D66 ook overstag

Wetsvoorstel bestuursstructuur eindelijk veilig

De PvdA en de VVD zullen de MUB, de wet over het universitair bestuur, steunen, nu zij hun ruzie over de student als lid van het faculteitsbestuur hebben bijgelegd. Ook D66 zal de MUB - zij het met weinig enthousiasme - steunen. Daarmee is Ritzen's wetsvoorstel veilig.

De PvdA en de VVD willen de universiteiten oproepen "openheid en betrokkenheid" te betrachten in hun bestuur. Dat is de uitkomst van de

heftige ruzie tussen de twee coalitiepartijen over het PvdA-voorstel dat studenten lid kunnen worden van het faculteitsbestuur.

De VVD had bedreigd tegen de hele MUB te stemmen, als dat voorstel zou worden aangenomen. Dat zette de Kamermeerderheid voor de MUB en daarmee ook de politieke toekomst van minister Ritzen op het spel. Overleg tussen PvdA-Kamerlid W. van Gelder en M. de Vries van de VVD leidde er vorige week uiteindelijk toe dat de PvdA haar voorstel introk en de VVD in ruil daarvoor de oproep aan universiteiten - in de

vorm van een motie - mede ondertekende.

"Ik heb graag ruzie met de VVD, maar dat moet dan wel ergens over gaan", zei Van Gelder afgelopen maandag tijdens een overleg in de Tweede Kamer. Hij zei "geworsteld" te hebben met zijn eigen voorstel over de student-bestuurder. Dat was in feite overbodig - omdat de MUB ook nu al niet uitsluit dat een student lid wordt van het faculteitsbestuur. Maar de PvdA wilde benadrukken dat de universiteit een gemeenschap is waar studenten en personeel samen werken. Dat kan bij nader inzien ook via een motie, aldus Van Gelder.

De oppositie had niets dan hoon over voor Van Gelder's nieuwe standpunt. Volgens A. Lansink (CDA) was de PvdA "terug bij af". En M. Rabbae van Groen Links stelde vast: "Deze motie stelt niets voor. De PvdA is gezwicht voor de VVD." Rabbae diende vervolgens het PvdA-

voorstel onder zijn eigen naam opnieuw in, als uitnodiging aan dissidenten in de PvdA-fractie om "hun geloofwaardigheid te herstellen". D66 heeft een voorstel ingetrokken dat nog verder ging dan het oorspronkelijke PvdA-idee. De democraten wilden faculteiten 'verplichten' een student in het bestuur op te nemen. Dit voorstel zou waarschijnlijk geen meerderheid halen en Ritzen vond het 'onaanvaardbaar'. "En je moet wel erg zware redenen hebben om een coalitieminister te trotseren", aldus D66-woordvoester J. Jorritsma. Haar voorstel om studenten op te nemen in het opleidingsbestuur zal waarschijnlijk wel aangenomen worden, en dat weegt zwaar voor D66.

De stemmingen over het wetsvoorstel vinden waarschijnlijk pas volgende week plaats.

HOP, Hanne Obbink

Studenten bezetten partijkantoren

(foto Nout Steenkamp)

Boze studenten hebben woensdagochtend vroeg een paar uur uren het PvdA-hoofdkantoor in Amsterdam bezet gehouden. Enkele uren nadat ze uit het gebouw gezet waren, was het kantoor van de VVD, in Den Haag aan de beurt. De studenten voeren actie tegen de nieuwe wet over de universitaire bestuursstructuur, de MUB. Die legt de invloed van studenten via gekozen raden aan banden.

Het PvdA-gebouw was woensdag in alle vroegte, rond vijf uur, het eerste doelwit. Na twee uur werden de bezetters, ongeveer zestig in getal, door de politie uit het gebouw gezet. Nog weer drie uur later drongen zo'n veertig studenten in Den Haag het VVD-kantoor binnen.

Volgens een woordvoerder van de bezetters ging het er gisteren gemoedelijk aan toe. Dat was maandagochtend anders tijdens een actie rond het gebouw van de Tweede Kamer. Studenten wilden het dak van het gebouw beklimmen en er een spandoek ophangen. De politie was echter razendsnel ter plaatse - een afleidingsmanoeuvre mislukte - en greep keihard in. Tot verbijstering van de actievoerders werd er zelfs met de gummiknuppel op hen ingeslagen. Tien mensen belandden in de cel; 's middags konden ze die verlaten. (HOP)

Overschrijding mediabudget rechten

Het mediabudget van de rechten-faculteit, waaruit onder andere boeken en tijdschriftabonnementen worden betaald, is voor 1995 fors overschreden. Het resultaat is een tekort van ongeveer f112.000. De universiteitsbibliotheek, die het geld voor de faculteit beheert, moet volgens het bestuur voor de schade opdraaien.

Begin 1996 werd het negatieve saldo op de begroting bekend. Daarop stelde de facultaire bibliotheekcommissie een onderzoek naar de oorzaken van de budgetoverschrijding. Een eerste conclusie luidde dat "het geld gelukkig allemaal netjes aan boeken en tijdschriften is besteed en niet ergens is blijven hangen", aldus Theo de Roos, portefeuillehouder bibliotheek en onderzoek van de rechtenfaculteit. Toch is hij niet tevreden. Er is immers nog steeds niet ver-

klaard hoe een begrotingstekort van meer dan een ton kon ontstaan zonder dat de faculteit daar ook maar een vermoeden van had. Fons Coomans, toenmalig voorzitter van de facultaire bibliotheekcommissie, concludeert dat een en ander is te wijten aan een gebrekkige budgetbewaking. "De universiteitsbibliotheek werkt met de middelen die ze van de faculteit krijgt. Wij kunnen daar niet op toezien; we moeten het hebben van periodieke rapportages. Het is mij niet duidelijk waarom we niet op de hoogte worden gesteld als overschrijding dreigt." Volgens de Roos heeft de directie van de universiteitsbibliotheek min of meer schuld bekend door maatregelen aan te kondigen om de budgetbeveiliging te verscherpen. John Gilbert, directeur van de universiteitsbibliotheek, is het met deze lezing in het geheel niet eens. Hij vindt dat de schuld van de overschrijding eenzijdig bij de bibliotheek is gelegd. Dat is niet terecht, zo stelt hij: "Bewaking van de mediabegroting is een gemeenschappelijke kwestie. Wij voelen ons niet verantwoordelijk voor eventuele overschrijdingen." Gilbert stelt dat hij geen geld heeft om de geleden schade te vergoeden. "Waarvoor zouden we trouwens moeten compenseren?" vraagt hij zich af. "Het geld is uitgegeven aan media ten behoeve van de rechtenfaculteit. De eis van de faculteit is niet billijk." Gilbert wil eigenlijk helemaal niet over een budgetoverschrijding praten. Volgens hem is er iets heel anders aan de hand: het tijdschriftenpakket is te duur geworden ten opzichte van de beschikbare middelen, en "er mocht niet in de begroting geschrapt worden van de bibliotheekcommissie." Zo komt men dus aan een grotendeels voorspelbare overschrijding, aldus Gilbert. Twee gesprekken en een briefwisseling hebben beide partijen niet tot elkaar kunnen brengen. Het faculteitsbestuur heeft de zaak middels een brief aan het college van bestuur voorgelegd. Gilbert "is bezig met een reactie".

Agnes Sommer

Geen cent te weinig voor Maastricht

De Universiteit Maastricht krijgt geen cent minder van minister Ritzen dan ze had verwacht. Dit in tegenstelling tot een eerder bericht in dit blad. De verwarring is mogelijk ontstaan omdat het uiteindelijke bedrag van iets meer dan 154 miljoen is vergeleken met de som geld die Maastricht zou hebben gekregen als Ritzen het oude verdeelsysteem nog zou hanteren. Dan was er 1,4 miljoen gulden meer naar Maastricht gegaan.

De oude verdeelmethode, het hok-bek-model, is echter met instemming van de VSNU (Vereniging Samenwerkende Nederlandse Universiteiten), en dus ook van de UM, een paar maanden geleden vervangen door een nieuw verdeelmodel. In dit nieuwe model hebben wisselende studentenaantallen veel minder invloed op de grootte van de zak met geld die naar een instelling gaat, dan voorheen. Voor de meeste universiteiten was deze vernieuwing geen probleem. Voor de UM, een van de weinige universiteiten die haar studentenaantallen nog ziet stijgen, was dit wel een punt, legt de voorzitter van het college van bestuur dr. Karl Dittrich uit. "Wij hebben gezegd: we willen meedoen, maar onze studentenaantallen stijgen nog. Daar had men begrip voor. De UM vormt nu een uitzondering en krijgt drie miljoen extra. In totaal ontvangen we nu precies datgene wat we hadden verwacht." (RJ)

Weinig vrouwelijke wetenschappers

Het aandeel vrouwelijk wetenschappelijk personeel aan de Universiteit Maastricht groeit maar mondjesmaat. Dat is de eerste voorlopige conclusie van een onderzoek naar de man-vrouw verhouding in het personeelsbestand van de UM. Het onderzoek werd uitgevoerd door het adviesbureau De Jong & Van Doorne-Huiskens en Partners. Een bekende binnen de universiteit; zes jaar geleden onderzocht dit bureau voor de eerste keer de verhouding tussen mannelijk en vrouwelijk universitaire (hoofd-)docenten en hoogleraren.

"Er is weinig reden om de UM op de borst te kloppen", concludeerde de onderzoekster prof. dr. Van Doorne-Huiskens afgelopen maandag tijdens de discussiebijeenkomst over de positie van het vrouwelijk wp. Er is wel een lichte groei in vergelijking met zes jaar geleden, maar die is vooral te danken aan de stijging van het aantal vrouwelijke aio's en aan het aandeel vrouwen in de categorie 'overig wp'. En of men daar zo blij mee moet zijn, is de vraag, meende een van slechts vier aanwezige wppers. Het gaat hier immers voornamelijk om tijdelijke banen.

Over de vraag of de universiteit een vrouwvriendelijke organisatie is, waren de wetenschapsters het afgelopen maandag zo eens. Formeel is er geen barrière, klont het. Maar er is wel een duidelijk verschil in de mate waarin vrouwen en mannen gestimuleerd worden. Tijdens functioneringsgesprekken horen vrouwen bijvoorbeeld, in tegenstelling tot hun mannelijke collega's, nauwelijks iets over loopbaanplanning. Dat is jammer, want zij hebben vaak een extra duwtje in de rug nodig. De definitieve uitslag van het onderzoek zal tijdens een werkconferentie op maandag 14 oktober worden gepresenteerd. (RJ)

Vrijdag 4 en zaterdag 5 oktober 1996 Jaarbeurs, Utrecht

Kijk over de dijk met
SCOPE ON THE GLOBE

Speciaal voor studenten
alles over studeren
in het buitenland

- 40 instellingen uit meer dan 10 landen
- Speciale stand van de Europese Unie
- Buitenlandpaviljoen met buitenlandprogramma's van Nederlandse instellingen
- Meer dan 75 seminars over stages, uitwisselingen, talencursussen, toelatingseisen, kosten, huisvesting, studeren in Europa, Australië, Azië, etc.

de Volkskrant

POSTBANK

Alles met praktische tips om direct aan de slag te gaan

Openingstijden: vrijdag 9.00-18.00 uur, zaterdag 9.00-17.00 uur
Toegangsprijs: f15,- p.p. (inclusief catalogus en toegang tot Studie Beurs)

Zie ook
Internet:
www.schoonweb.nl

Nieuw wapen in de strijd om de student

Veel nachtelijke sfeerbeelden in wervingsfilmpje gezondheidswetenschappen

Er is een half jaar aan gewerkt, hij heeft tachtig mille gekost, en van kop tot staart duurt hij dertien minuten: de nieuwe voorlichtingsfilm van de faculteit der gezondheidswetenschappen. "Speciaal bedoeld voor vijftien- tot achttienjarige VWO'ers", liet de facultaire adjunct-secretaris en hoofdverantwoordelijke voor de film, Jef Wintgens, afgelopen maandag tijdens de 'première' in een faculteitszaaltje aan het verzamelde publiek weten. Na afloop klonk er een enthousiast applaus, maar of dat een indicatie is voor de kwaliteit van de productie is moeilijk te beoordelen. Gelet op de reacties tijdens de vertoning was de zaal vooral gevuld met deelnemers aan het project.

De doelgroep en de functie van het filmpje hebben de vormgeving gedicteerd, legde Wintgens uit. Hij is bedoeld voor scholieren die 'iets' met mensen, met gezondheid en met de maatschappij willen. Maar ook voor gegadigden voor een studie geneeskunde, want van die categorie zijn er meer dan er studieplaatsen zijn en de faculteit wil graag de spijtoptanten naar zich toe trekken.

De makers hebben er uitdrukkelijk voor gekozen om niet omstandig uit te leggen wat gezondheidswetenschappen en milieugezondheidskunde nu precies inhouden. Dat voert te ver, en het leidt al gauw tot verving bij de kijkers. Bovendien moest het allemaal in iets meer dan tien minuten worden gepropt. Het ging vooral om de sfeer, om scholieren een beetje warm te maken voor elementen van het vakgebied en voor de stad Maastricht, want die is onvermijdelijk pittoresk in beeld gebracht.

In die zin heeft de film dan ook minder een voorlichtend dan een wervend karakter. Is men eenmaal opgewarmd, dan wordt van de scholieren verwacht dat ze brochures opvragen en zich vervolgens inschrijven bij de faculteit. Schooldeca-

nen krijgen kopieën van de band, en hij zal ook op de voorlichtingsdagen worden vertoond.

Jong en dynamisch, dat moest het zijn en dat is het ook: een snelle opeenvolging van scènes en beelden, stevig muziek eronder (iets te stevig, vond een enkele oudere bezoeker), zelfs een vleugje levenssechte sex. Die, zo bleek uit de aftiteling, werd verzorgd door een tweetal faculteitsmedewerkers dat ook in het echte leven een paar vormt. In de film waren ze in alle opwindings onherkenbaar gebleven. Ze waren overigens niet de enige amateur-acteurs. De meeste optredende personen zijn gewoon op de faculteit gerecrueteerd, zowel medewerkers als studenten. Maar de dragende rollen worden toch door professionals gespeeld: afgestudeerden van de toneelscholen van Amsterdam en Maastricht. Ook de regie was in handen van een professional, een jonge alumnus van de Amsterdamse film-academie.

De film opent met beelden van een onzekere en gedepimeerde brugklasser, die over het schoolplein sjokt met een veel te grote boekentas. Enige tellen later wordt hij belaagd door een groepje oudere kinderen, die hem heen en weer duwen en zijn tas tot voetbal degraderen. De volgende beelden komen uit een onderwijs-groepsbijeenkomst, waarin het fenomeen 'pesten' wordt behandeld vanuit het gezichtspunt van de gezondheidsvoorlichter: hoe krijg je een zo effectief mogelijk anti-pestprogramma van de grond.

In het vervolg van de film blijkt dit stramen vaker voor te komen: het onderwerp van wetenschappelijke of studieuzen belangstelling wordt meteen gespeeld en daarmee aanschouwelijk gemaakt. Zo krijgt de discussie van twee studenten over de ethische vraag wie er het meeste recht heeft op een nieuwe nier, de brave maar uiteraard bejaarde grootvader of de niets ontziende moordenaar, een filmische vertaling. Opa zit gelukkig te wezen in een tuintje, omringd door liefhebberende kleinkinderen, terwijl even later in een nachtelijke scène een onguur type uit een auto stapt en er iemand hardhan-

dig het zwijgen wordt opgelegd.

Er is trouwens kwistig gewerkt met film noir-achtige sfeerbeelden. Veel beregend en glimmend plaveisel, hard neonlicht, duistere disco's. Ook de beelden die bedoeld zijn om Maastricht als studentenstad te verkopen, zijn van dat genre. Het sociale leven van de gezondheidswetenschapper speelt zich vooral in de donkere uurtjes af, zo lijkt de boodschap te zijn. Niet alles is in beeldtaal vevat. Het einde van de film toont een tekstje met de mededeling waar gezondheidswetenschappen nu eigenlijk over gaat. Dat blijkt verrassend simpel te zijn. Over het meten

van gezondheid, over de factoren die gezondheid beïnvloeden, en over de manier waarop je die factoren weer kunt beïnvloeden.

Of de film zijn doel zal bereiken is iets wat afgewacht moet worden. De productie is niet vlekkeloos: hier en daar wordt wat houterig geacteerd, en de logica van opeenvolgende scènes is ook niet altijd helder. Maar wellicht heeft de MTV-generatie, gewend als ze is aan bizarre video's van popgroepen, daar minder last van.

Wammes Bos

Verenigingen hebben weinig hinder van prestatiebeurs

De studentenverenigingen in Maastricht lijken weinig last te hebben van de invoering van de prestatiebeurs. Koko heeft zelfs meer nieuwe leden dan vorig jaar. Alleen Tragos en Banalitas hebben er minder.

Koko is met 230 nieuwe leden de vereniging met de meeste eerstejaars. Dat zijn er vijfveertig meer dan vorig jaar. Volgens voorzitter Michiel Schuit past dat in de trend dat steeds meer studenten lid willen worden van de minder traditionele verenigingen: "Veel verplichtingen zijn niet meer te combineren met de studie. Een vrijblijvende vereniging als Koko biedt dan uitkomst."

Circumflex en roeivereniging Saurus hebben allebei honderd nieuwe leden en dat zijn er evenveel als vorig jaar. Voorzitter Meeuwis van Arkel van Circumflex had wel rekening gehouden met een terugslag door de komst van de prestatiebeurs: "Maar het valt gelukkig allemaal reuze mee."

Tragos heeft wel een behoorlijke klap gehad; vorig jaar nog tachtig nieuwe leden,

dit jaar drieënvijftig. "We hadden tijdens de inkom redelijk veel aanmeldingen", zegt voorzitter Gavin van Boekel. "Maar veel studenten belden na afloop op dat ze toch geen lid wilden worden omdat het niet van hun ouders mocht. Die zeiden: ga eerst je propedeuse maar halen en daarna zien we wel verder." Volgens Van Boekel zijn ouders banger voor de gevolgen van de prestatiebeurs dan hun kinderen. Zelf meent hij dat de studie helemaal niet onder een lidmaatschap van Tragos hoeft te lijden. "Bij ons heb je twee weken veel verplichtingen, daarna is het een stuk minder."

Banalitas, de kleinste vereniging van Maastricht, heeft de grootste tik gekregen. Zij heeft dit jaar maar drie nieuwe leden, dat waren er vorig jaar nog negen. Maar voorzitter Victor van Wijk denkt niet dat dit door de prestatiebeurs komt: "Er komen relatief weinig kerels naar Maastricht. Daar zijn wij de dupe van."

Dries Lagerberg

Inzake D.

Het geval van prof.dr. R.D. te L. is genoegzaam bekend. Toch zijn er een paar aspecten aan de zaak die mijns inziens onvoldoende zijn belicht. Zo kan men zich in de eerste plaats afvragen, waarom een toch redelijk intelligente persoon als D. zich heeft overgegeven aan zo'n opzichtige vorm van plagiaat. Hebzucht en ijdelheid zijn voor de hand liggende antwoorden, maar juist daarom ook te gemakzuchtig. Ze verklaren niet, waarom D. juist de meest bekende boeken uit zijn vakgebied plagieerde. Zijn aandacht richtte zich uitsluitend op de bestsellers van anderen, waardoor ook zijn eigen boeken (of compilaties) vanzelfsprekend met honderduizenden tegelijk werden verkocht. En dat feit intrigeert. Want zo werd de ontdekking van het vergrijp onvermijdelijk, ten hoogste een kwestie van tijd. Het lijkt er zelfs op, dat het D. op gegeven moment te lang duurde, aangezien hij ertoe overging om een enkele, subtiel geplaatste voetnoot op te nemen, die mogelijke speurders op het juiste spoor zou kunnen zetten. Het is mijn vermoeden, dat D. uiteindelijk was opgelucht toen die zet — een concessie aan zijn eigenlijke methode? — het gewenste resultaat opleverde en het "bedrog" (?) inderdaad aan het licht kwam. Want D. is in feite een geval voor zijn vakgenoten. Hij werd ontdekt, omdat hij ontdekt wilde worden. Hij leed onder de paradox van de perfecte misdaad, die voor het criminele genie volstrekt zinloos wordt, indien niemand ervan weet.

D.'s plagiaat heeft ontegenzeggelijk een artistieke kwaliteit, die erin bestaat een reeds bestaand procédé op onverzoenlijke wijze tot zijn laatste consequentie te hebben doorgevoerd. Ook de gewone wetenschapper plagieert tenslotte, maar doet dat op laffe, uiterst halfslachtige wijze. Hij maskeert het vergrijp door het onmiddellijk openlijk toe te geven. Honderden noten en ellenlange lijsten met geraadpleegde literatuur vormen het onomstotelijke bewijs, dat de gemiddelde wetenschapper weinig origineels te melden heeft. Dat feit wordt echter verheld, in zoverre de ideeën van anderen in eigen bewoordingen worden weergegeven en worden gepresenteerd als een noodzakelijke achtergrond voor de één of twee ideeën die men zelfstandig heeft toegevoegd. Dankzij deze creatieve vorm van toeëigening is er niet langer sprake van plagiaat, maar van "wetenschappelijke discussie" en "kritische bespreking".

D. is compromisloos. Hij introduceert de zuivere methode, waarbij het plagiaat van alle oneigenlijke elementen is ontdaan. Daarmee wordt zijn werkwijze in feite tot een soort kunst. Onvermijdelijk moet ik denken aan het verhaal van Jorge Borges over Pierre Menard: de twintigste-eeuwse schrijver, wiens ambitie het was om opnieuw de Don Quichotte te schrijven. Niet een eigentijdse variant, maar de Don Quichotte, van Cervantes; letterlijk, woord voor woord, komma voor komma. En zoals de verteller terecht opmerkt, is het werk van Menard oneindig superieur aan dat van Cervantes: "De tekst van Cervantes en die van Menard zijn woordelijk gelijk, maar de tweede is bijna oneindig veel rijker." (J.L. Borges, Pierre Menard, schrijver van de Don Quichotte, in: De Zahir, Amsterdam 1973; vertaling A. Sillevis, p. 112). Ik stel me D. voor als een wetenschappelijke Menard, die zich ervan bewust is dat zijn herschepping van een geheel andere orde is dan het origineel. In plaats van zelf te denken, heeft D. zich de bijna bovenmenselijke taak gesteld om zich de gedachten van anderen eigen te maken, die juist daardoor niet langer die van hun, maar de zijne zijn. Hij heeft de tekst van de anderen niet herschapen in zijn eigen tekst, maar in die van henzelf. En zoals de meester-vervalser zijn werk voorziet van een geheim merkteken, waarmee hij het als zijn geestelijk eigendom claimt, zo heeft D. de volmaaktheid van zijn creatie bewust verontreinigd door een eenzame voetnoot.

Het geval D. verdient echter nog een tweede overweging. Want D. is niet alleen een kunstzinnig genie, de Van Meegeren van de psychologie, maar tegelijk de ideale werknemer die een moderne universiteit zich kan wensen. D. doet wat van hem wordt gevraagd: hij "produceert" het ene boek na het andere en draagt de "wetenschap" uit in kranten en op t.v. Een paar maanden geleden deed het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam zijn werknemers een brief toekomen, waarin het belang van goede p.r. en contacten met de pers nog eens werd onderstreept. De teneur van dergelijke schrijfsels is duidelijk: onderzoek dat zich niet in een kop van De Telegraaf laat samenvatten, is maatschappelijk niet relevant en dus niet interessant. Wetenschap is in die visie een vorm van sociale werkverschaffing en een universitaire

betrekking een soort Melkert-baan. Alleen diegenen, die met hun hoofd voor de camera verschijnen en "stukjes" voor de bladen schrijven, ja het liefst "bekende Nederlanders" zijn, ontlopen dat stigma en bewijzen zich als nuttige leden van de samenleving. En daarmee heeft zich een volledige omkering van waarden voltrokken. Aangezien ook de moderne -en dus commercieel ingestelde- universiteit zich door de "kijk- en leescijfers" laat leiden, wordt de journalist tot het nieuwe ideaalbeeld van de wetenschapper. Liever vlot geschreven bladvulling voor een groot publiek dan een serieuze studie, die wetenschap de slechte naam bezorgt elitair te zijn. Dat de krant van vandaag morgen wordt gebruikt om de vis in te verpakken, is bijzaak.

Als een doorgewinterde handelsreiziger in geestelijk leed heeft D. slechts handig ingespeeld op deze vraag naar wetenschap in hapklare brokken. Universitaire bestuurders, die zich nu beklagen over zijn vergrijp, gedragen zich als Frankenstein die krokodillentranen stort over de wandaden van het gedrocht dat hij zelf heeft geschapen. De ontmaskering van D. is ook de ontmaskering van een onderzoeksbeleid, dat wetenschap beziet in termen van commercie en p.r. Het is de oneindige verdienste van D.'s plagiaat het corrupte karakter van die politiek openlijk aan het licht te hebben gebracht.

Arnold Labrie

Eigen hoogleraar voor vrouwenstudies

(vervolg van pagina 1)

werking met individuele onderzoekers een interdisciplinair programma kan ontwikkelen dat goed aansluit bij de landelijke school. "Want daar", zo vertelt dr. Mineke Bosch, beleidsmedewerker emancipatie en lid van het IVO, "vindt toch de theorievorming plaats, daar is de aio-opleiding. Verlies je het contact met die groep, dan loop je het gevaar dat het onderzoek doodbloedt."

Schaap met vijf poten

De beoogde hoogleraar moet verder een bekende zijn in nationale en internationale netwerken, geen moeite hebben met het verwerven van tweede- en derde geldstroomonderzoek en meedenken over het facultaire en interfacultaire onderwijs.

Dit schaap met vijf poten krijgt organisatorische ondersteuning van een coördinator. Zowel de coördinator als de hoogleraar (samen twee fte) zullen worden betaald uit de algemene middelen van de UM.

Het centrum wordt verder bevolkt door de reeds aanwezige medewerkers vrouwenstudies. Zij hebben in deze constructie een dubbelrol want ze houden hun aanstelling aan de faculteit. Hoe dat er in de praktijk precies uit zal zien, zal in overleg met de faculteiten bepaald worden.

Of er nog meer mensen bij zullen komen, is de vraag. De begrotingsrichtlijn die bepaalt dat iedere faculteit minimaal één formatieplaats aan vrouwenstudies moet besteden, ligt nog steeds onder vuur. Faculteiten als economie en cultuur- en wetenschapsstudies, die zich nooit veel van die richtlijn hebben aangetrokken, zullen, zo verwacht rector magnificus prof. Job Cohen, niet gedwongen worden om alsnog iemand speciaal voor vrouwenstudies aan te trekken. Cohen: "Vrouwenstudies krijgt nu een enorme zet. Die begrotingsrichtlijn wordt daardoor wat minder krachtig, denk ik."

Opzij

Het interfacultaire centrum, dat erg veel overeenkomsten vertoont met het Centrum voor Vrouwenstudies aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, heeft veel voordelen, menen Mineke Bosch en dr. Wies Weijts, universitair docent vrouwenstudies gezondheidswetenschappen en ook lid van het IVO. "Los van het maatschappelijk belang, maakt zo'n centrum het bestaande potentieel op het gebied van vrouwenstudies effectiever. Niet in de laatste plaats omdat de wetenschappers veel meer dan nu met elkaar zullen samenwerken waardoor de kans op een kruisbestuiving groot is." Maar er is meer. Behalve "effectiever" wordt het onderzoek en onderwijs op dat gebied ook veel zichtbaarder voor de buitenwereld. En dat heeft zo zijn eigen gevolgen, leggen Bosch en Weijts uit. Het trekt niet alleen studenten aan, maar maakt Maastricht ook tot een aantrekkelijkere kandidaat voor derde geldstroomonderzoek en andere subsidies. Ter ondersteuning van hun argumentatie wijzen de twee op de gang van zaken rondom de wisselstoel van het feministisch maandblad Opzij.

"In januari kregen wij een brief van Opzij," legt Wies Weijts uit. "Die schreven: Wij bestaan in 1997 vijftiende jaar en willen ergens in Nederland een bijzondere leerstoel 'Macht en Strategie' plaatsen. Eén dag per week en voorlopig voor vijf jaar. Geef aan waarom hij in Maastricht op z'n plek is." Weijts en Bosch schreven een brief terug. Met succes. De Universiteit Maastricht werd samen met de Vrije Universiteit en het Belle van Zuyleninstituut van de Universiteit van Amsterdam uitgenodigd voor een gesprek. Opnieuw viel Maastricht in de smaak, zo blijkt uit de jongste brief van het stichtingsbestuur van Opzij: "De verschillende programma's en publicaties, alsmede het enthousiasme dat daaruit spreekt stralen van uw kant vertrouwen uit in de toekomst. Op-

zij overweegt om die reden met u de mogelijke realiteitswaarde verder te onderzoeken van een bijzondere leerstoel 'Macht en Strategie' aan de Rijksuniversiteit Limburg." Het Belle van Zuyleninstituut ontving een soortgelijk bericht. In diezelfde brief vraagt het stichtingsbestuur aan de UM om een profielschets van de hoogleraar. Maar dat niet alleen. Het bestuur vraagt ook om een stevige institutionele inbedding van de leerstoel: "Opzij hecht aan een goede verankering van de leerstoel in bestuurlijke en organisatorische zin." Om even verder te vervolgen: "Een vaste formatieplaats voor een hoogleraar vrouwenstudies in Limburg zou voor Opzij een voorwaarde kunnen zijn om met u in zee te gaan." Kortom, zo concluderen Weijts en Bosch (de profielschets is net op de bus): zo'n centrum brengt de wisselstoel weer

wat dichterbij. Hoe dichtbij, is op dit moment nog niet duidelijk. Opzij laat via de voorzitter van het stichtingsbestuur Mathilde van den Brink weten, dat de definitieve beslissing pas in november valt. "Los van de leerstoel ben ik erg blij voor de universiteit. Maar dit centrum was ook een harde voorwaarde voor Opzij. Wij willen namelijk een stevige institutionele inbedding voor onze leerstoel. Wij gaan ons nu zo snel mogelijk buigen over de profielschetsen. Die van Maastricht hebben we al binnen, die van het Belle van Zuyleninstituut komt er aan."

Zowel Cohen als Bosch en Weijts verwachten dat het Interfacultair Centrum voor Vrouwen- en Genderstudies in ieder geval in september 1997 een feit zal zijn.

Riki Janssen

Mineke Bosch en Wies Weijts: zo'n centrum maakt Maastricht ook een aantrekkelijkere kandidaat voor derde geldstroomonderzoek en andere subsidies (foto Franco Gori)

Ritzen geeft onderzoeksgeld terug, maar toch ook niet

Acht universiteiten krijgen onderzoeksgeld terug dat minister Ritzen hun de afgelopen vier jaar onthouden heeft. Maar ze worden er nauwelijks wijzer van, want Ritzen kort hen tegelijk op wat zij in de toekomst krijgen.

De Raad van State sprak in juni uit dat Ritzen in 1992 ten onrechte besloten had acht universiteiten onderzoeksgeld af te nemen. Het besluit werd door de raad vernietigd en Ritzen moest het geld - een bedrag dat in vier jaar tijd opgelopen is tot 90 miljoen gulden - teruggeven. Dat doet hij nu, maar het geld dat hij daarvoor nodig heeft, kort hij op alle universiteiten gezamenlijk. De kwestie sleept al sinds 1992. Ritzen besloot toen vier jonge universiteiten (Tilburg, Rotterdam, Maastricht en Twente) meer onderzoeksgeld te geven. De historisch gegroeide omvang van hun onderzoeksbudgetten was volgens hem gaan achterlopen bij hun studentenaantal. Het geld dat hij nodig had om dat recht te zetten, haalde hij weg bij de acht andere universiteiten. Vier van hen gingen tegen die beslissing in beroep en kregen gelijk.

De minister liet de betrokken colleges van bestuur (ook die van de universiteiten die niet in beroep gingen) vlak voor Prinsjesdag weten dat zij "geheel schadeloos gesteld" zullen worden. In de onderwijsbegroting was het benodigde bedrag echter niet opgenomen.

Ritzen broedde toen nog op een oplossing die hem geen geld kostte. Vast stond dat hij het geld - uit oogpunt van behoorlijk bestuur - niet met terugwerkende kracht kon weghalen bij de vier destijds begunstigde universiteiten. Die mogen het geld houden, hoewel zij dat volgens de Raad van State eigenlijk te veel ontvangen hebben. Tegelijkertijd kon Ritzen er niet onder uit de andere universiteiten - eenmalig - 90 miljoen uit te betalen.

Deze week schrijft de minister de betrokken universiteiten dat hij de fout uit het verleden inderdaad zal herstellen. Maar het benodigde geld brengt hij op door eenzelfde bedrag in te houden op wat alle twaalf universiteiten gezamenlijk de komende jaren krijgen. De acht sinds 1992 benadeelde universiteiten worden daar dus nauwelijks wijzer van; de schade van 90 miljoen wordt nu niet over acht, maar over twaalf universiteiten verdeeld. Ritzen kondigt in zijn brief verder aan dat hij bij zijn standpunt blijft dat de vier jonge universiteiten structureel meer onderzoeksgeld horen te krijgen. Als het aan hem ligt, zullen de andere acht het dan ook blijvend met minder geld moeten doen. Hij wil daarover praten in het overleg dat binnenkort van start gaat over een nieuwe methode om het overheids-geld over de afzonderlijke universiteiten te verdelen.

HOP, Hannø Obbink

Zakstatistiek

In Nederland gaan steeds meer mensen dood. Daaraan kun je zien dat de bevolking groeit. Het is een van de talloze paradoxen die opduiken in het Statistisch Jaarboek van het CBS. Het Statistisch Jaarboek is niet ieders favoriete lectuur, maar bij mij ligt het op mijn nachtkastje. Het is adembenemend.

Ik wil graag weten hoe het gesteld is met het aantal geregistreerde kwaadwillige telefoontjes of met, zoals het Jaarboek het noemt, de Prestatie van de Nederlandse binnenvaart. Beide nemen af, trouwens, in tegenstelling tot de hoeveelheid aangeschafte brommers en de kosten van schoeisel inclusief reparatie. Wist u dat er in 1993 12 octrooien zijn verleend op buigzame materialen? Er wordt hier heel wat uitgevonden, geproduceerd, veranderd en afgewerkt! Achter de duizenden getallen, kolommen, reeksen en diagrammen doemt de fascinerende werkelijkheid op van een bedrijvig land, waarin soms wonderlijke dingen gebeuren. Lees het staasje over de lengte van de bevaarbare rivieren en kanalen. Jarenlang is dat een stabiel gegeven, maar zie: tussen 1985 en 1990, is er plotseling 206 km bevaarbaar kanaal bijgekomen. 206 km kanaal! Waarom hebben de kranten daar destijds niet over geschreven? Het moet geweldig op de Rijksbegroting hebben gedrukt. Waar liggen die kanalen? Varen er veel boten door? Waarom neemt de Prestatie van de Nederlandse binnenvaart dan af? Zou de Prestatie toenemen met kortere kanalen, omdat die boten er dan eerder zijn?

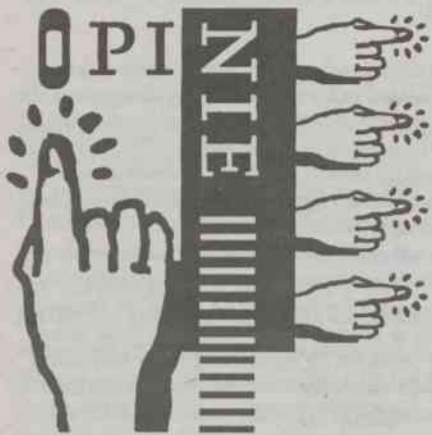
Raadsels, raadsels. Waarom eten Denen zoveel vlees? Wist u dat in Portugal en Rusland relatief het kleinste aantal mensen aan kwaadaardige nieuwvormingen - kanker dus - bezwijkt? In Rusland, onidekte ik, is dit echter toe te schrijven aan de tragische omstandigheid, dat 55% voortijdig doodgaat aan zogeheten ziekten van de bloedsomlooporganen - je krijgt er niet de tijd om aan kanker te sterven. Maar hoe zit dat met Portugal - ligt het aan het aantal verkeersdoden, dat er daar zo weinig mensen aan kanker doodgaan, of aan de omvangrijke consumptie van verse vis?

Zo dwaal je tussen prestatiekolommen met productiecijfers en winstpercenten, om opeens te stuiten op de rubriek "Personen met onveiligheidsgevoelens". Daaruit blijkt dat vrouwen tussen 25 en 29 jaar, als ze 's avonds alleen thuis zijn, minder bang zijn geworden, terwijl dezelfde leeftijdsgroep inmiddels méér angst heeft om in die omstandigheden de deur open te doen. Voelen ze zich binnen soms veiliger omdat die kwaadwillige telefoontjes zijn afgenomen? Zouden de mensen met onveiligheidsgevoelens, zo vroeg ik me vervolgens af, nog wel naar het vleesetende Denemarken durven? Op blz. 445 staat het antwoord: in dezelfde periode nam het aantal Nederlandse vakantiebestemmingen naar Denemarken inderdaad af van 210.000 tot 120.000. Het komt niet op TV, maar het zijn dramatische verbanden.

Er zijn geruststellender gegevens, natuurlijk. De kappersbedrijven en schoonheidsinstituten draaien goed, al zie je dat niet zo aan de mensen op straat. Het Begraveniswezen werkt gestadig door. Je weet dat het er met de andijvie en kropsla beroerd voorstaat, maar wislof en ijsbergsla zitten in de lift, net als de grove bladgroente prei en schorseneren, enigszins weerd door het Jaarboek tot hakvrucht bestempeld. Men beweert wel, dat het platteland niet meer bestaat, maar de cijfers spreken andere taal. In Nederland zijn evenveel varkens als mensen, en deze varkens produceren twaalf miljoen kuub mest. Dat lijkt abstract, maar met deze mest kun je de provincie Limburg tot voorbij Venlo bedekken met een laag van 1 cm. Daar komt dan nog de strot van negentig miljoen kippen op, en de poep van zo'n vijf miljoen koeien. Daar kun je op je klompen niet meer door, daar moet je laarzen voor aantrekken. Die boeren moeten zich een beetje gedeisd houden. Alleen, die boeren, zo blijkt uit het Jaarboek, dat zijn we zelf. Als de Nederlanders in driepersonshuishoudens worden ingedeeld, is elk huishouden al een serieuze boerderij. Per gezin houden we dan drie varkens, 1 koe, zes kippen, sommigen een schaap, kalkoen of geit. We produceren per jaar 120 kg tomaten, 100 kilo komkommers, 20 kilo sla, 50 appels en zo gaat het nog een hele tijd door. Daarom ligt het Jaarboek naast mijn bed: na gedane arbeid is het goed rusten.

Maarten Doorman

Flex-prof of ex-prof?

“De Universiteit van Amsterdam wil professoren niet langer voor het leven benoemen,” berichtten de landelijke dagbladen de vorige week. Het college van bestuur van die universiteit heeft voorgesteld hoogleraren die niet aan de eisen voldoen na een periode van tien tot vijftien jaar weer tot universitair docent te degraderen. Met deze maatregel wil het college de verstarring en vergrijzing van het universitair personeel doorbreken en personeel flexibeler in kunnen zetten.

Wat vindt men in Maastricht van een dergelijk voorstel?

Christian Wolff, hoogleraar economie, is er geen voorstander van, hoewel hij zich de gedachtengang wel voor kan stellen. Hij maakt zich vooral zorgen om de internationale positie van de eventuele flexprof. “Internationaal gezien is het een ongebruikelijke constructie, en niet handig ook. Als iemand in Nederland het risico loopt om teruggezet te worden en in België niet, zal hij niet in Nederland gaan werken.” Het is nog maar de vraag of mensen dan überhaupt nog aan de universiteit willen werken. “In onderzoek heb je een voorspelbare levenscyclus: als je 30 à 35 bent vertoon je gemiddeld meer creativiteit dan op 55 à 60-jarige leeftijd. Ouderen halen niet dezelfde prestaties. Als je volgens dit voorstel doorredeneert zouden mensen naarmate ze ouder worden in lagere functies terecht komen. Dat zal de beroepskeuze aan het begin van de carrière beïnvloeden.”

Wolff ziet de flexprof echter nog niet zo snel aantreden: “Het is een academische discussie: qua arbeidscontracten is er bijna niets flexibel. Volgens het rechtspo-

sitiereglement van ambtenaren heb je al snel met vaste aanstellingen te maken.”

Met die vastheid valt het wel mee, meent collega **Gerard Mols, hoogleraar strafrecht**. “Zijn wij eigenlijk voor het leven benoemd?” vraagt hij zich af. “Als wij niet functioneren kunnen we gewoon worden ontslagen. We hebben een ambtenarenrechtspositie.” Dat wil volgens Mols zeggen dat men wel degelijk ontslagen kan worden, al kan daar enige tijd overheen gaan. Hij vindt het raar om mensen die niet functioneren in rang terug te zetten, in plaats van te ontslaan. “Alsof ze als universitair hoofddocent (uhd) of als universitair docent (ud) opeens wel zouden functioneren! Het is denigrerend ten opzichte van uhd's en ud's. Als mensen niet functioneren moet je daar iets aan doen: een dossier opbouwen en ontslaan.”

Hij vindt de redenen die voor flexibilisering van het professoraat worden gegeven niet sterk. “Je kunt geen ruimte maken door mensen uit hun functie te stamphen, want dan krijg je elders een

reservoir van grijze types.”

Mols is overigens heel goed te spreken over zijn functie: “Het is een veel te mooie baan, daarom vertrekt er niemand. Flexibilisering, ik moet er niet aan denken, hoor, bij nader inzien.”

Evelien de Leeuw, universitair docent bij de vakgroep gezondheidsethiek en wijsbegeerte, vindt het “fantastisch, zo'n goed plan!” Ze kan niet wachten tot “die hoogleraren die allang ingedut zijn en waarvan nooit meer iemand iets hoort” hun predikaat wordt afgenomen. “Of die mensen die op hun achtentwintigste hoogleraar zijn geworden en hun werk twintig jaar voornamelijk naar eigen tevredenheid doen.”

“Eigenlijk is tien à vijftien jaar nog te lang. Een termijn van vijf à tien jaar zou beter zijn.” Ze vindt het logisch dat mensen periodiek beoordeeld worden en dat aan zo'n beoordeling consequenties verbonden zijn. “Eigenlijk zou hetzelfde moeten gelden voor uhd's en ud's. Als je niet voldoet, word je gedegradeerd, tot je weer aio bent en opnieuw een proefschrift moet schrijven”, lacht ze.

De Leeuw ziet ook wel bezwaren: “Of je de vergrijzing tegengaat is de vraag nog maar, want die ex-profs blijven toch aangesteld.” Bovendien is de aanstelling van een nieuwe prof vaak een eindeloze gang door de bureaucratie. “Moet je dan eerst weer een structuurrapport schrijven? Dat alleen al duurt drie of vier jaar.” Maar bij wijze van stimulans vindt ze de flexprof geen slecht idee.

Gerjo Kok, hoogleraar gezondheidsvoorlichting, is het daarmee eens. “Het is absurd om mensen voor het leven te benoemen.” Evenals De Leeuw vindt hij dat niet alleen profs geflexibiliseerd zouden moeten worden. “Het geldt voor alle posities binnen de ambtenarij, dus ook voor uhd's en ud's. Tenslotte zijn alle aanstellingen kredietbenoemingen - mensen moeten maar afwachten of je ook waar kunt maken wat je belooft.”

Kok vindt het argument van de vergrijzing onzin: “Dat is een tijdelijk probleem. Het is onzin om structurele maatregelen te nemen om een ad hoc probleem op te lossen.” Ook voor het vak is de flexibilisering niet per se goed: “Voor sommige vakken, zoals economie en informatica, is het nu al moeilijk om hoogleraren te vinden. Universiteiten proberen allerlei uitwegen te verzinnen om door middel van extra betalingen mensen voor die posten te werven.”

Het enige argument dat telt is het al dan niet functioneren, en daar zijn volgens Kok heel goed criteria voor op te stellen. Natuurlijk zou hij het zelf wel erg vinden om terug gezet te worden. “Als je aan het begin weet dat het tijdelijk is, is het niet erg, maar als je een vaste aanstelling hebt wel.”

Catharina Bruggeman is hoogleraar medische microbiologie. Ze is vóór flexibilisering, alweer voor alle academici, en niet alleen voor professoren. “Iedereen wordt kritisch geëvalueerd, of zou dat moeten worden.” Ze wijst er op dat tegenwoordig veel meer van hoogleraren wordt verwacht dan vroeger. “Vroeger was het een fijne carrièrebaan. Je kon meer lezen in de breedte. Nu ben je meer manager, het is niet zo'n rustig baantje meer.” Beoordeling van het functioneren van de professor past in dat kader.

Ze heeft zelf niet het gevoel nu rustig op haar leerstoel te kunnen zitten: “Ik probeer zo goed en zo hard mogelijk te werken. Maar als mijn groep op de tocht komt te staan of mijn onderzoek faalt zou ik zelf terug moeten treden, vind ik. Niet wachten tot je wordt teruggezet. Hoogleraar is tenslotte een eervolle baan, betaald met gemeenschapsgeld.” Natuurlijk zou ze een degradatie heel erg vinden, “maar dat zou niet betekenen dat het niet zou moeten gebeuren. Wij zijn tenslotte geen sociale instelling.”

Agnes Sommer

Dromen van een Nipkow-schijfje

Aan het begin van mijn stage had ik een mooi plan voor een radioprogramma ingediend. Drie weken in het meest sjieke hotel van New York logeren en dan een sfeerbeeld schetsten van hoe de rijksten der aarde zich vermaken. Zelfs toen ik toegezegd had om, voor zover mogelijke, goedkoop te werk te gaan, werd het plan door de redactie niet geaccepteerd. Ik zou niet genoeg ervaring hebben voor een dergelijke onderneming. Ook na twee maanden stage werd ik daar nog te licht voor bevonden, mijn uitmuntende werk als telefonist en kopietjes draaier was blijkbaar onopgemerkt gebleven.

Toch bleef ik dromen van een mooi programma. In gedachten had ik al drie Nipkow-schijfjes in ontvangst genomen, en had ik al ideeën voor een dankrede bij de ontvangst van een vierde prijs.

Tot ik na de wekelijkse redactievergadering argeloos door het draaiboek bladerde. Daar stond het, op een donderdag: “Micha 40 minuten(?)” Bij navraag bleek dat ze rekenden op een programma van mij! Plots wist ik bij god niet meer wat ik er mee aan moest. Een programma, maar met wie? Een interview moest het worden. Maar hoe, ik liep net twee maanden mee!

Na twee slapeloze nachten besloot ik Joop Visser, vroeger bekend als Jaap Fischer, zanger van mooie liedjes, te bellen. Achteraf had ik er wellicht goed aan gedaan eerst beter naar zijn teksten te luisteren: “Ik word ziek, ziek, ziek van de Hilversumse kliek.”

“Dag, U spreekt met Micha Wertheim, ik loop stage bij de VPRO radio en ben een bewonderaar van....”

Observant volgt stagiaires op de voet. Dit nummer staat voor de laatste keer de stage van Micha Wertheim, student cultuur- en wetenschapsstudies, bij het VPRO-radioprogramma ‘De Avonden’ centraal. ‘De Avonden’ wordt op weekdagen tussen tien en twaalf uur 's avonds op radio vijf uitgezonden.

“Oh, de VPRO, dat lijkt mij geen goed idee hoor.”

“Maar heus, ik zou een mooi programma kunnen maken over hoe u....”

“Als U voor de VPRO een programma wilt maken, kunt u misschien, eh, laat mij eens denken. Ik heb een goed idee voor U. Probeer maar een programma te maken over een Hondurese volkszanger die onverstaanbaar zingt en veel heeft geleden. Heus dat is een beter idee. Jij loopt daar natuurlijk stage en je snapt het nog niet helemaal. Maar bij de VPRO

willen zij mij vast niet hebben, en ik doe het dus niet.”

“Maar....”

“Nee.”

Daarmee was dat plan ook van de baan. “Misschien kun je een leuke historicus interviewen”, stelde mijn lieve broer tenslotte voor. Zo kwam het dat ik naar Groningen afreisde om een interview te maken met de Belgische historicus Jo Tollebeek. De opdracht die ik van mijn stagebegeleiders mee had gekregen was om maar één vraag te hebben en die steeds opnieuw te stellen. Geen vragen op papier dus, en goed luisteren. “En o ja, probeer hem ook een beetje aan het woord te laten.”

Van te voren had ik veel te veel van en over hem gelezen. De VPRO heeft een speciale knipseldienst die over ieder denkbaar onderwerp een hele map tevoorschijn kan toveren. Die map en drie boeken die zijn uitgevers mij dadelijk toestuurd hadden ik grondig bestudeerd. Daaruit had ik maar één vraag gehaald: “Wat is de historische sensatie?” Tollebeek bleek een alleraardigste man te zijn. Hij stelde voor het interview in een bovenzaal van een café af te nemen. Toen we er na een kwartier lopen eindelijk zaten, en ik mijn bandrecorder en microfoon had geïnstalleerd, bleek er te veel galm te zijn voor een radio-interview. Dus liepen we terug naar zijn kantoor. En zo kwamen we ook nog in vier andere ruimtes die of galmden, of zoemden van de Airco of gewoon naast een bouwterrein stonden. Tenslotte vonden we een stille ruimte. Weliswaar aan het eind van een donkere gang, maar het interview kon beginnen.

In de trein naar huis luisterde ik het bandje aandachtig af. Helemaal gek werd ik van de achterlijke manier waarop mijn stem de meest onhandige vragen formuleerde. En of dat niet genoeg was, Tollebeek zelf sliste een beetje bij het zeggen van “Historische sensatie.” En omdat dat het onderwerp was van ons gesprek kwam het bijna in iedere zin wel voor.

Twee dagen later zat ik in de studio met een technicus. Het anderhalf uur durende bandje bleek te kunnen worden ingekort tot precies veertig minuten. Zelfs midden in de meest ingewikkelde zinnen kon worden geknipt. Dan werden er speciale ademhalingen ingemonteerd en klonk het allemaal weer heel natuurlijk. Wat mijn vragen betreft, die konden in de studio opnieuw worden opgenomen. Tijd om na de montage het gehele interview nog eens af te luisteren was er niet. En dus hoorde ik mijn programma pas integraal toen het daadwerkelijk werd uitgezonden.

Technisch klonk het heel goed, maar inhoudelijk had het toch beter gekund. Ik had last gekregen van mijn CWS-afwijking. Het was voor veel mensen te abstract gebleven. Op de redactie was men matig tevreden.

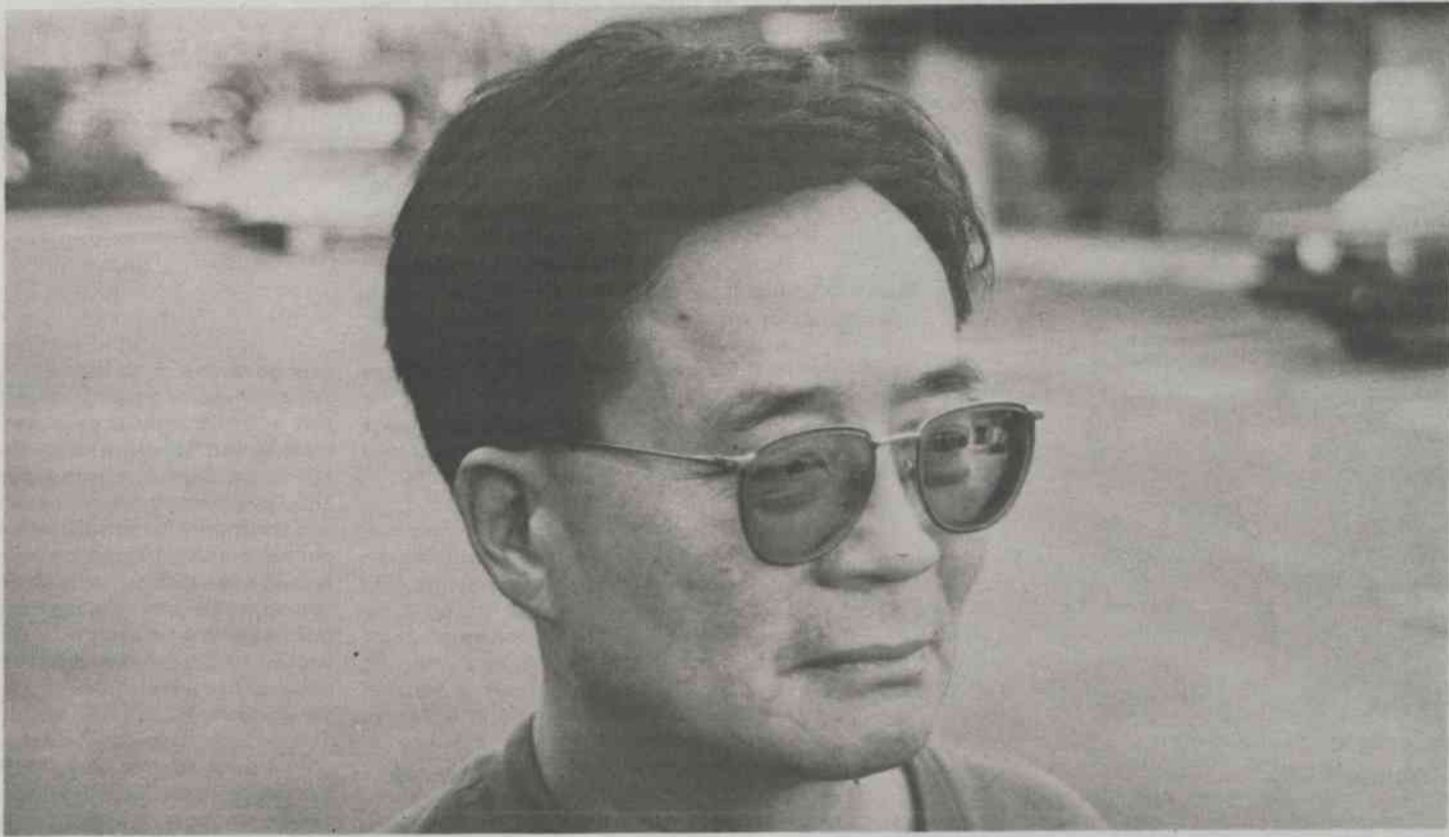
Mijn vriendinnetje, oma, pappa, mamma en andere vrienden? Die vonden het natuurlijk prachtig, al hadden ze vooral naar mijn stem geluisterd, “wat die man te vertellen had, daar hadden ze niet echt op gelet”.

Hoe dan ook, het komt op mijn CV en daar gaat het in het leven om.

Micha Wertheim

Chinese mensenrechtenactivist Harry Wu houdt Tanslezing

“Voor de Chinese regering ben ik ‘troublemaker number one’”

De student

In 1955 vertrekt Hongda Wu uit Shanghai naar Beijing/Peking om er te gaan studeren. Hij is achttien jaar en noemt zich Harry, want de mode van die dagen schrijft Engelse namen voor. Zijn middelbare school werd gedreven door paters jezuiteten; hij is er katholiek geworden. Inmiddels hebben de communisten niet alleen het land maar ook de school overgenomen en zijn de paters onder dwang vertrokken, maar dat verandert nog weinig aan zijn kijk op de wereld.

Harry houdt van lezen en van sport, vooral honkbal. Hij is captain van het schoolteam. En hij is verliefd, heeft sinds een jaar een vriendinnetje, Meihua.

Een student zoals er ook tegenwoordig zoveel zijn. Misschien met iets meer idealisme onder de leden. Hij wil graag hard werken voor zijn land (geologie, daar is behoefte aan), want hij heeft inmiddels in de gaten dat hij in betrekkelijk uitzonderlijke weelde is opgegroeid. Zijn vader was assistent-manager van een Brits bankfiliaal, later eigenaar van een breiwolfabriek. Een kinderrijk (acht) a-politiek gezin, waarin het geloof in fatsoen en integriteit sterker is dan de maatschappelijke realiteitszin, maar dat zou hij later pas ondervinden.

Eenmaal in Beijing aangeland blijkt de academische wereld niet geheel in overeenstemming met zijn verwachtingen. Vakkennis wordt minder hoog aangeslagen dan ideologische vorming. Of hij maar wilde opschrijven hoe zijn vader de arbeidersklasse had verraden en uitgebuit. Alleen dan, als hij zijn reactionaire achtergrond verloochende, zou hij lid kunnen worden van de Jeugdliga en zou zijn politieke toekomst verzekerd zijn.

Maar Harry draait zich onder de vernederende opdracht uit en houdt zich verder waar mogelijk afzijdig van de politieke bijeenkomsten. “Ik wilde mijn eigen leven leiden, mijn eigen keuzes maken”, schrijft hij in *Bittere kou*, zijn autobiografie. Hij wil gewoon studeren en honkballen. Ook op de universiteit is hij weer captain van een team.

Het wordt 1956 en de sfeer ontspant. Men wordt zelfs uitgenodigd om kritiek te uiten op de Partij en haar beleid. Voorzitter Mao lanceert in 1957 de Honderd-Bloemencampagne: ‘Laat honderd bloemen bloeien en honderd scholen van denken wedijveren’.

Op de universiteit wordt in eerste instantie voorzichtig, ongelovig vooral, gereageerd. Ook Harry is sceptisch, maar wil na

herhaalde aansporingen best meedoen met de nieuwe wind van openheid. Dat wil zeggen, voorzover hij daar tijd voor heeft. Want inmiddels is hij uitverkoren voor het studentenhonkbalteam van Beijing, en dat vergt extra veel training. Maar aan een enkele discussie neemt hij deel, en een paar dingen wil hij wel kwijt. Bijvoorbeeld over de wreedheid van de campagne tegen de ‘contrarevolutionairen’ van 1955, waarvan ook zijn oudere broer het slachtoffer was geworden. Die werd ten onrechte beschuldigd van spionage en vervolgens gemarteld. En Harry beweert dat de inval van de Sovjettroepen in Hongarije in ‘56 mischien wel in overeenstemming was met de eisen van de internationale solidariteit tussen socialistische broedervolken, maar dat de invasie niettemin strijdig was met het internationale recht. Geen hemel-schokkende opinie, dacht hij.

De vrijheid van meningsuiting is van korte duur. Al in de zomer van datzelfde jaar ‘57 wordt er van hogerhand een ‘anti-rechtse’ strafcampagne op touw gezet. De sceptici jegens de Honderd-bloemen-beweging krijgen gelijk: wie zich kritisch heeft uitgelaten over de Partij heeft zich kwetsbaar gemaakt, heeft zichzelf eigenhandig tot rechtse contrarevolutionair uitgeroepen. Er volgen kritiek- en zelfkritiekbijeenkomsten op de universiteit, en ook Harry moet opdraven.

De verwijten aan zijn adres behelzen het oude liedje: zijn afzijdige houding als het gaat om politieke kwesties, het feit dat hij zich bij voorkeur drukt bij vergaderingen, zijn bourgeois-achtergrond. Nieuw is de beschuldiging dat hij langer dan de toegestane vijfdaagse termijn met verlof

Hij oogt jong. Jonger dan de negenenvijftig jaar die hij telt. Ja, dat wordt hem vaker gezegd, vertelt hij. Mensen zijn verbaasd als ze hem in levende lijve zien, nadat ze hebben gelezen wat hij heeft doorstaan in de Chinese Goelag. Ze verwachten waarschijnlijk een of ander menselijk wrak. Maar ja, hij kan het ook niet helpen dat hij er zo uit ziet. Hij heeft het toch echt allemaal meegemaakt.

Tekst en foto's Wammes Bos

is geweest. Dat laatste was inderdaad waar, maar had niet zozeer te maken met een poging tot ‘ontsnapping’ aan de ‘rectificatiecampagne’, zoals de aanklacht luidt, maar met een wanhopige actie om opheldering te krijgen over het merkwaardige gedrag van zijn vriendin, Meihua. Eerst reageerde ze plotseling niet op zijn brieven, daarna schreef ze terug dat alles tussen hen verleden tijd was. En dat terwijl Harry al trouwplannen koesterde. Hij vroeg toestemming om haar op te zoeken, maar ook de lijfelijke confrontatie loste niets op. Doodongelukkig keert Harry, na herhaalde telegrafische aanmaningen, terug naar de universiteit. Hij vermoedt dat Meihua ook politieke moeilijkheden heeft.

Eenmaal terug in de klas dient hij in het openbaar verantwoording af te leggen. De bijeenkomst is bitter, en Harry staat alleen. Niemand durft het voor hem op te nemen. Enige maanden later verscherpt de campagne zich. Er verschijnen aanplakbiljetten op de muur bij de kantine. Het duurt niet lang of ook Harry wordt op die manier aan de schandpaal genageld. Bovenaan het papier staat het ‘misdrijf’ dat hij de Sovjetinval in Hongarije heeft veroorzaakt. Hij kon het zich al nauwelijks meer herinneren. Verbijsterd leest hij verderop dat zelfs twee vrienden uit zijn honkbalteam een bijdrage hebben geleverd. ‘Bij deze ontmaskeren wij Wu Hongda als de man die ons team in de richting van het kapitalisme heeft geleid’. De frase is te belachelijk om ernstig te nemen, maar hier valt niets te lachen. Harry staat te boek als contrarevolutionair. Samen met vierhonderd andere studenten en honderd docenten, van de in

totaal vijfduizend mensen op het instituut. De meesten ondergaan de vernedering met gelatenheid, maar één student, een vierdejaars, klimt op de hoge schoorsteen van de verwarmingsinstallatie en gooit zich naar beneden.

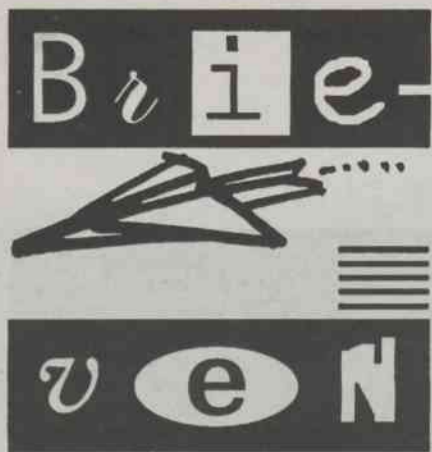
Vanaf dat moment kan het niet meer goed gaan. Harry draait zich in de jaren die volgen verder in de nesten, in een “mengeling van radeloosheid en durf” zoals hij zelf schrijft. Als rechts element mag hij zich niet meer vrijelijk bewegen, maar hij onttrekt zich aan het toezicht waar hij maar kan. In 1960, kort voor zijn afstuderen, blijkt hij plotseling het onderwerp te zijn van een openbare kritiekzitting, zoals die er zoveel gehouden worden. Na een aanklacht van twintig minuten, waarin hem in vele varianten wordt verweten dat hij zichzelf niet heeft hervormd, klinkt het vonnis: Harry Wu wordt van de opleiding verwijderd. Een geüniformeerde agent van het Bureau van Openbare Veiligheid komt daarop de klas binnen en spreekt het tweede vonnis uit: hij wordt veroordeeld tot heropvoeding door middel van arbeid. Hij moet meteen mee.

De universiteit zal hij niet meer van binnen zien. Het is het begin van een negentien jaar durende tocht door de hel van China's werkkampen. Negentien jaar van psychische en fysieke terreur, ondervoeding, mishandeling, slavenarbeid. Hij leert kikkers te vangen en ze met zijn tanden te doden en te ontvelen, hij vecht met medegevangenen om voedsel te bemachtigen, hij ziet de weinige vrienden die hij er opdoet een voor een bezwijken.

In 1979 komt hij eindelijk vrij. Hij is tweeënveertig jaar. Het lukt hem een betrekking te krijgen als docent aan een instituut. Maar Harry Wu besluit dat hij nooit veilig zal zijn in China, dat de wind elk moment kan keren, en doet pogingen om naar de VS te vertrekken. Hij heeft er een zuster, die voor de omwenteling al naar Hongkong was verhuisd. Maar hij moet meer dan vier jaar op een paspoort wachten. In 1985 arriveert hij in San Francisco, met een invitatie op zak van de universiteit van Berkeley. Dat is alles, want geld om hem te betalen heeft men daar niet. Het is het begin van het leven van menig immigrant: slapen in het park en in het busstation, en allerlei baantjes. In een doughnut-shop, een drankhandel, als tuinman, huisschilder. Het duurt een paar jaar voor zijn leven vorm begint te krijgen.

De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst

Universiteit Maastricht NV?

Voor een jurist met als afstudeerrichting vennootschapsrecht lijkt de MUB een wens die in vervulling gaat. Met het "faillissement" van de RL wordt de Universiteit Maastricht NV opgericht. Naast een bestuur is er uiteraard een raad van toezicht. Deze raad benoemt het bestuur en heeft daarnaast een advies- en goedkeuringsrecht. In dringende gevallen komt de raad van toezicht

zelfs een instructiebevoegdheid toe. Onder de Universiteit Maastricht NV resorteren een groot aantal produktie- en maatschappijen. Deze maatschappijen, in de volksmond faculteiten genaamd, leveren de producten onderzoek en onderwijs. Het is vanzelfsprekend dat aan het hoofd van deze BV-tjes een bekwaam manager staat, liefst in het bezit van een MBA-diploma. De werknemers zijn georganiseerd in ondernemingsraden en de aandeelhouders kunnen de waarde van hun papier aflezen op de beurspagina van het NRC. Gelet op het bovenstaande kan het moment dat de akte verleden wordt niet vroeg genoeg komen. Feit is echter dat ondergetekende twee petten draagt. Voor het tweede achtereenvolgende jaar maak ik deel uit van de faculteitsraad. Hoe lief het vennootschapsrecht mij ook is, de ervaring van het afgelopen jaar heeft mij geleerd dat deze nieuwe rechtsvorm de universiteit niet past. De universiteit is weliswaar een professionele organisatie, maar zij is geen bedrijf. In de eerste plaats is zij er voor de studenten. Alle partijen zijn er bij gebaat indien de studenten meebesturen. Minister Ritzen zou eens een keer bij ons moeten komen kijken. De wisselwerking tussen bestuur en raad verloopt naar wens. Waarom opereren als de patiënt niets mankeert?

Ward Aerts
vijfdejaars student Nederlands recht
lid van de faculteitsraad

Kledingcode

Op gepikeerde wijze verhaalt Christel Grimbergen in Observant 4 over de manier waarop ze behandeld wordt op het ministerie van onderwijs door de kleding die ze draagt.

Het is belangrijk dat het overleg met ambtenaren zo soepel en effectief mogelijk verloopt. In dit proces kun je barrières voor jezelf opwerpen of achter je laten. Zoals Christel zelf aangeeft, werpt ze barrières op en is ze niet meer in staat op een doelmatige manier de belangen te behartigen die ze uit hoofde van haar functie zou moeten behartigen. Wellicht is ze uit het oog verloren dat ze concrete belangen van haar achterban vertegenwoordigt en niet een of andere kledingvisie op het ministerie moet verkopen.

"Wij van de LSVb zouden (...) nooit aan welke kledingcode dan ook meedoen." Is een "spijkerbroek, trui, rugzak", Christels kleding, niet het studentenkloffie anno nu? Non-conformisme is wel het laatste waar ze zich op kan beroepen. En wellicht zijn die stropdasdragende studenten niet de meest dociele studenten, maar die studenten die met effectieve communicatie het meest bereiken voor de mede-studenten die ze vertegenwoordigen.

Rutger van den Hoven,
zesdejaars rechten

Eva

Als een inhoudsloze column van Eva twee keer achter elkaar wordt afgedrukt (respectievelijk Observant 3 en 4), kan dit een aantal dingen betekenen:

- Voor zover Eva al geen tekst meer had, heeft ze dat nu helemaal niet meer en/of - De redactie weet eindelijk de column en de lezers van Observant op hun juiste waarde te schatten. Slaan zij immers niet al sinds jaar en dag de column structureel over? Het dubbel plaatsen van een nietszeggend stukje zou aan de lezers ongemerkt voorbijgaan. Either way; het is hoog tijd voor een serieuze heroverweging van de bestemming van de achterpagina van Observant. Zowaar dit drie jaar geleden al het geval was, is het nu flagranter dan ooit.

Rutger van den Hoven,
zesdejaars rechten

Naschrift redactie: Eén column van Eva is per ongeluk in twee achtereenvolgende nummers afgedrukt.

[ECONOMEN, IT-ers en JURISTEN OPGELET!!]

De STEP In-house dagen worden georganiseerd van 1 november 1996 t/m 17 januari 1997. De volgende bedrijven doen mee:

ECONOMIE

ABN AMRO
Akzo Nobel
Arthur Andersen
Andersen Consultancy
Coopers & Lybrand
Deloitte & Touche
DSM
Exact
Generale Bank
Heineken
ING Groep
Kempen & Co
KPMG
KPN
MeesPierson
Moret Ernst & Young
OC & C
Philips
Price Waterhouse
Rabobank
Randstad
Robeco Groep
Shell
Unilever
VB Groep

IT

ABN AMRO
ASZ
Cap Volmac
CMG
Exact
Getronics
IBM
ING Groep
Logica
Ordina/Ormit
Origin
Syllogic

RECHTEN

Arthur Andersen
Barents & Krans
Van Benthem & Keulen
Boekel De Nerée
De Brauw Blackstone
Westbroek
Buruma Maris
Caron & Stevens/Baker
McKenzie
Clifford Chance
Coopers & Lybrand

Derks • Star Busmann •
Hanotiau
Houthoff
Loeff Claeys Verbeke
Loyens & Volkmaars
Moret Ernst & Young
Nauta Dutilh
Pels Rijcken & Droogleever
Fortuijn
Price Waterhouse
Stibbe Simont Monahan
Duhot
Trenité Van Doorne

Meer informatie over data en inhoud van de dagen staat in de brochure. Deelname aan de cyclus is geheel kosteloos. De inschrijving sluit 2 oktober. Haal de informatiebrochure bij diverse faculteitsverenigingen, Integrand vestigingen, loopbaanadviescentra of bel STEP: (020) 444 94 64.

STEP zet je carrière in beweging!

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8-10

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 325 19 78

RIJBEWIJS NODIG?

RIJSCHOOL DORSSERS start weer met de spoedcursus. Nu beginnen en examens doen over 8 weken. Kosten: f42,50 per les. Lessen in een kleine, handige auto. Er zijn slechts enkele plaatsen beschikbaar. Bel nu voor informatie: 043-3622978

Be cool, Ski Avalanche!

Supervoordelige ski- & snowboardreizen voor (ex)studenten. Frankrijk, Oostenrijk, Andorra. Al vanaf f339,- (bus/app/skipas). Speciale groepskortingen. Info: Avalanche 030-2769204

Schrijf je nu in voor de Business Course Account- en Relatiemanagement en vertrek 4 t/m 6 december 1996 naar landgoed Engelenburg om daar met Philips, DSM en de ING Groep van gedachten te wisselen over sales- en accountmanagement. Deadline 1 oktober. Inschrijfformulier verkrijgbaar bij de Marketing Associatie tel. 043-3883779 of bel tel. 010-4527599.

Proefschrift?

Universiteitsdrukkerij TU Eindhoven

Bel voor informatie

040.247 22 65 (vraag naar Geert Bressers)

Den Dolech 2 5612 AZ Eindhoven Fax 040.245 74 30
E-mail: G.M.Bressers@REPRO.TUE.NL

Economische wetenschappen en bedrijfskunde

Voor kopij: B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 3883705, voor vrijdag 12.00 uur.

Spreekuur examencommissie FdEWB

Het spreekuur van de examencommissie FdEWB vervalt op dinsdag 1 oktober en donderdag 3 oktober.

Wijziging periode basisdoctoraalscriptie

Met ingang van 1996/97 is de basisdoctoraalscriptie in het curriculum verplaatst (zie calendarium studiegids 1996/97). Studenten die voor 1 september 1996 met het basisdoctoraal zijn gestart en door de verplaatsing in moeilijkheden komen met afstuderen, wordt de mogelijkheid geboden om gedurende het academische jaar 1996/97 de eerste kans af te leggen rond het tijdstip dat voorgaande jaren gold. Deze studenten kunnen zich op 18 november 1996 vervoegen bij mevr. Van Zutphen, kamer 2.075, om de onderwerpen en termijnen van inlevering te vernemen. Wij wijzen u erop dat uit een beperkt aantal onderwerpen kan worden gekozen. Examencommissie, september 1996

Studeren in het buitenland

Vanaf maandag 2 september 1996 zijn de openingstijden van Bureau Internationale Betrekkingen van de FdEWB gewijzigd: Maandag/dinsdag/donderdag/vrijdag van 10.30 - 11.00 uur Woensdag van 14.00 - 16.00 uur

Studying abroad

From Monday 2 September onwards the open office hours of the International Relations Office of the Faculty of Economics and Business Administration have changed: Monday/Tuesday/Thursday/Friday 10.30 - 11.00 hrs. Wednesday 14.00 - 16.00 hrs.

Study in Japan 1997/1998

For the academic year 1997/1998 we have one place available within the exchange program with International Christian University Tokyo, Japan. Deadline for application: 22 October 1996. Information meeting: 24 October. More information about icu available in room 3030 (during office hours!).

IM-secretariaat

Het IM-secretariaat is gesloten van 23 september tot 15 oktober. Voor dringende zaken kan men contact opnemen met de voorzitter van de projectgroep IM, Prof.dr. Arthur Herst, kamer 1.025, telefoon 3883817 of 3883838.

IM-Secretariat

IM-Secretariat is closed from september 23 till October 15. For urgent requests please contact the chairman of the IM-Project group, Prof.dr. Arthur Herst, room 1.025, telephone: 3883817 or 3883838.

Openingstijden IM-secretariaat

Het IM-secretariaat is dagelijks open van 10.00 uur tot 11.00 uur en van 15.00 tot 16.00 uur, kamer 2.075. Ben je niet in de gelegenheid van bovenstaande tijd gebruik te maken, dan blijf je op elk ander moment welkom. Hou er echter rekening mee dat er ook andere werkzaamheden te doen zijn binnen en buiten de faculteit. Dus je kunt dan eens voor een gesloten deur staan. Een berichtje achterlaten in de brievenbus (links van kamer 2.075) of op het antwoordapparaat (3883656) mag altijd. Er wordt in ieder geval op gereageerd.

Openinghours IM-Secretariat

IM-Secretariat is daily open from 10.00 till 11.00 a.m. and from 3.00 till 4.00 p.m., room 2.075. If it is not possible for you to contact at that period of time, you are welcome at any other moment of the day, but keep in mind other activities has to be fulfilled for the faculty/department inside or outside the building. By that reason may-be you are knocking at a closed door. It is always possible to leave a message in the post box (left to room 2.075) or at the answering machine (3883656).

Openingstijden Reductiebureau Economie

Het Reductiebureau Economie is open van dinsdag t/m donderdag van 10.30 tot 12.30.

KNOWLEDGE NOTES voor Laudon/Laudon en Starreveld dl.1 kunnen besteld worden t/m week 3. Kosten HFL10,-

Openingshours "Reductiebureau Economie"

The "Reductiebureau Economie" is open on tuesdays, wednesdays and thursdays from 10.30 till 12.30 hours.

KNOWLEDGE NOTES for Laudon/Laudon and Starreveld part 1 can be ordered till week 3. Costs HFL10,-

Geneeskunde

Voor kopij: R. le Doux, Fac.Bur. niveau 3, kamernr. 3226, UNS50, tel. 3881448, voor woensdag 12.00 uur.

Bureau Internationale Betrekkingen

Algemene voorlichting mbt studeren in het buitenland in het kader van oriënterend keuze-onderwijs, wetenschapsstage, stukje regulier onderwijs op **woensdag 2 oktober, 13.30-15.30 uur, in de Rode Zaal (0.480).**

FISEM

Tropenblok

Van half oktober 1996 tot en met half januari 1997 organiseert FISEM het tropenblok. In dit blok komen verscheidene soorten problemen aan bod waarmee artsen in de tropen te maken kunnen krijgen. Het blok is zeer aan te raden voor studenten die in de toekomst een buitenlandse stage willen gaan volgen en in sommige gevallen zelfs verplicht bij het volgen van een stage in de tropen. Het blok omvat onderwijsgroepen, lezingen, lunchlezingen en een bezoek aan het Afrika-centrum te Cadier en Keer. Alle onderwijsgroepen en lezingen van het tropenblok vinden plaats op woensdagen. De kosten voor deelname bedraagt f 50,- per persoon. Voor meer informatie over het blok en over inschrijving kun je je wenden tot:

* Peter Vencken (vierde jaar), telefoon: 043-3614891

* Elise Huis (vierde jaar), telefoon: 043-3634229

* Saskia Maas (derde jaar), telefoon: 043-3634229

Studentenfractie

De studentenfractie geneeskunde bestaat uit 9 leden die zitting hebben in het Faculteitsbestuur, het Dagelijks Bestuur onderwijs, de Faculteitsraad, de Opleidingscommissie en de Curriculumorganisatie. Binnen deze organen proberen zij de onderwijs- en studentbelangen binnen de faculteit te behartigen.

Iedere eerste woensdag van de maand houdt de SFG spreekuur van 12-14 uur in kamer 1.143. Je kunt er terecht voor vragen, klachten en ideeën over het onderwijs (bv examenregels, internationalisering, bibliotheek, coschappen etc.). Dus als je ergens mee zit, aarzel dan niet en kom langs. Je kunt ook een briefje in de brievenbus voor de balie Bureau Onderwijs doen.

Gezondheidswetenschappen

Voor kopij: D. Verheyen, Fac.Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 3881739, voor woensdag 12.00 uur.

Mededeling van de Examencommissie FdGW

Degenen die per 31/8/1996 hun propedeuse niet behaald hebben en in het studiejaar 1996/1997 propedeuseblokken moeten herkansen, worden er op gewezen dat de volgorde en tijdstippen van de blokken in de propedeuse veranderd zijn. Zij worden verzocht contact op te nemen met dhr. T. Volckerick, Bureau Onderwijs (tel. 3881777).

Stage Oogheelkunde Azm

De invloed van een staaroperatie op de satisfactie en het zelfstandig functioneren en de implicaties voor voorlichting.

In het kader van de stage wordt van de student verwacht dat deze een retrospectief onderzoek uitvoert, analyseert en rapporteert waarbij met name de determinanten van satisfactie en van het zelfstandig functioneren na een staaroperatie worden onderzocht. Op basis hiervan zullen ideeën worden geformuleerd voor de verdere ontwikkeling van de voorlichting aan patiënten. Het onderzoek zal worden gericht op een steekproef van patiënten die voor de eerste keer een staaroperatie hebben ondergaan. Studierichting: Gezondheidsvoorlichting (GVO) of Verplegingswetenschappen. Aanvang stage: zo spoedig mogelijk. Werkplaatsen: Academisch Ziekenhuis Maastricht; Medisch Centrum Maastricht-Annadal; Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg. Inlichtingen: Bart van den Borne, Vakgroep Gezondheidsvoorlichting. Tel 043-3882414/3882406

Mededelingen Bureau Internationale Betrekkingen Faculteit der Gezondheidswetenschappen.

Jan Tinbergen Scholarships Programme (TSP)

Studenten Gezondheidswetenschappen opgelet !!!!!!!!!!!!!

Er zijn twee scholarships beschikbaar voor studenten Gezondheidswetenschappen voor een stage-bezoek aan Moi University in Kenia voor de periode januari - juli 1997. Vereiste is dat de kandidaat een studie-plan voor de geplande periode kan overleggen goedgekeurd door zijn/haar begeleider en over goede spreek- en schrijfvaardigheid in de Engelse taal beschikt.

Voor nadere informatie en aanmelding kun je terecht bij Annie Simon, BIB-FdGW, kamer 1.301..

Aanmelding dient te geschieden vóór 31 oktober a.s.

ERASMUS Master of Science in Health Informatics.

Welke student Gezondheidswetenschappen is geïnteresseerd in een Master of Science course in Health Informatics aan de University of Athens. Het programma kan worden gevolgd in het kader van het keuze-onderwijs. Een Erasmussubsidie is hiervoor beschikbaar. Laatste dag voor aanmelding is 15 oktober. Informatie: Annie Simon, BIB-FdGW, kamer 1.301, Uns. 50.

Psychologie

Voor kopij: A. Cuijpers / W. Schipper, Bur. Psych., UNS50 PPN, tel.:3881886, voor vrijdag 12.00 uur.

De spreekuren van de Voorzitter van de Examencommissie zijn als volgt:

Dinsdag en donderdag van 13.00 - 13.30 uur. Graag afspraak maken via intekelijst.

Drs. Gerda Galenkamp, ppn uns 50, kamer 0.019.

De eerste Psychologie propedeuse-uitreiking is op dinsdag 1 oktober 1996 om 17.00 uur in de aula van de UM (Tongersestraat 53). Aansluitend tot 19.30 uur borrel in het Kruihuis.

Rechtsgelertheid

Voor kopij: A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 3883003, voor vrijdag 13.30 uur.

Openingstijden onderwijsbalie BO

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Verkrijgbaar aan de balie

De studiegids 96/97, onderwijsmateriaal en -roosters voor blokperiode 1 (96/97), inschrijvingsformulieren voor blokperiode 2: UITERSTE INLEVERDATUM 30.09.1996!

Usernaam en E-mailadres

Van een aantal studenten ligt de brief met de usernaam en E-mailadres nog aan de onderwijsbalie. Studenten die deze brief nog niet hebben afgehaald, worden verzocht dit alsnog zo spoedig mogelijk te doen. Dit kan alleen op vertoon van een geldige collegekaart!

College blok Inleiding Nederlands recht

02.10.96: college door Prof.mr. C. Flinterman, hoogleraar Internationaal recht UM, onderwerp: Verdragen.

Practicum onderhandelen

Aanmelding voor het practicum onderhandelen voor blok 2 kan t/m 04.10.1996. Bij onvoldoende aanmeldingen gaat het practicum niet door!

Onderwerp eerste opstel

(tweede studiejaar 1996/1997)

Vanaf vrijdag 20 september 1996 is het onderwerp voor het eerste opstel van Nederlands en fiscaal recht verkrijgbaar bij de onderwijsbalie, evenals de bijbehorende handleiding met het tijdschema.

Kinder- en Jongerenrechtswinkel Maastricht

Kinder- en Jongerenrechtswinkel Maastricht zoekt gemotiveerde vrijwilligers die zich willen inzetten voor de rechten van het kind. Gevraagd wordt: - 6 tot 8 uur per week van je tijd voor commissiewerk en spreekuren (op woensdag- en vrijdagmiddag), - tenminste 1 jaar beschikbaar als medewerker, - propedeutisch examen Nederlands recht, - blok Jeugdrecht is een pre.

Brief met C.V. naar: Kinder- en Jongerenrechtswinkel Maastricht, Bosquetplein 1, 6211 KJ Maastricht. **Voor 11 oktober reageren!**

Vierde LUSTRUM

176 | '96

Lustrumgala

Vrijdag 4 oktober

Voorverkoop kaarten à
f 20,- aan de balies van
Tongersestraat 53,
Bouillonstraat 3 en
Universiteitssingel 50

Macaroni met groene glibbersaus

Nooit meer heeren

Heerenhuis Lucifuga, Emmaplein 14 (foto: Franco Gori)

"Ik moet even een schoon glas voor u zoeken", zegt Rik terwijl hij de dubbeldrank op tafel zet. Dat zal niet meevallen. De enige schone glazen die ik heb gezien zaten nog in de verpakking. De doos stond in de keuken, een klein hok op de begane grond van het heerenhuis, dat in vergaande staat van verval verkeert. De keuken overtrof mijn stoutste verwachtingen, qua smerigheid. De pannen zitten onder een dikke laag - ja, wat is het eigenlijk? Schimmel? Kalkaanslag? Ik wil het geloof ik niet weten. De vloer is bezaaid met troep, viezigheid en lege verpakkingen.

Maar rond het fornuis staan de diverse ingrediënten voor het diner keurig gehakt, gesneden en schoongemaakt te wachten. Ui, champignons, twee grote pakken diepgevroren spinazie à la crème, en nog wat pakjes en dingetjes. Niets waarvan ik bij voorbaat denk dat ik ze niet op mijn bord wil tegenkomen. "Ja, ik wist niet wanneer u zou komen, maar ik kan meteen beginnen", zegt Vincent, de keukenprins, onderdanig. Ik geef het startsein en zie een stukje Blue band in een redelijk schone wok glijden. Stukjes kipfilet gaan er achteraan, en dan moet ik naar boven, naar de eetkamer, vindt hij.

De eetkamer is vroeger een klein slaapkamertje geweest. In de hoek hangt een wasbak met een vieze lap erin. Dat is, met de rood-geel gestreepte tafel en de zes verschillende soorten stoelen, het enige meubilair. Meer past er ook niet in. Aan de muur hangen collages van huisgenoten en ex-huisgenoten. Ik wist niet dat heeren ook aan knip en plak-huisvljijt doen. Achter de deur ligt nog een telefoon onder een paar overhemden of iets dergelijks, maar dan heb je het wel gehad, wat betreft de aankleding. O, de lamp, een mooie kroonluchter die niet functioneert. Zelfs de twee nog overgebleven bolletjes weigeren dienst. Dan maar kaarsjes in bierflesjes. De tafel plakt. Er hangt een vage pislucht. Rik en Pieter Paul proberen een conversatie op gang te houden. We hebben het over de huisbaas, die geen onderhoud pleegt, het verkeer, dat met veel lawaai over de rotonde voor het huis raast, en over het eten. Meestal beslissen ze pas

op het laatste ogenblik samen te eten en trekken dan naar Albert Heijn. Inmiddels is Bram binnengekomen. Hij ziet er uit alsof hij net uit z'n bed komt, maar hij blijkt er al vierentwintig uur niet in hebben gelegen. Er ontbreekt nog een Stijn, "die is vliegen". Hij doet de Luchtvaart School. Gelukkig komt het eten binnen, want meer onderwerpen kan ik niet verzinnen.

De wok met groene drab wordt op tafel gezet, gevolgd door een grote pan macaroni. De bereidingstijd was precies een kwartier. Er wordt cola geschonken. Stijn komt binnen: een imposante jongeman met een buschauffeursuniform en een bebophoofd. De jongens scheppen ieder een berg macaroni op hun bord en overgieten die met de spinazie, waarin zich stukjes bevinden. Gewoon stukjes kip enzo, houd ik mezelf voor en schep lustig mee. Het is niet vies, maar het smaakt ook niet helemaal naar de spinazie zoals Iglo het bedoelde. Wat zit erin? Vincent somt op. Naast de al opgemerkte kip en champignon blijkt de saus nog verrijkt

met een half pakje kruidenboter, een pakje Boursin en een bakje crème fraîche. Geen wonder dat het zo dik naar binnen glijdt.

Desondanks eten de jongens niet snel. Zouden ze ook moeite hebben met deze zware kost? Zelfs Vincent laat de helft van zijn glibberberg liggen en begint aan de sla. "Voor het eerst dat hier sla op tafel komt", merkt Stijn op, die de macaroni van Bram op zijn bord kiepert. De sla is lekker: met olijven en feta. Stijn lust geen tomaat. Die krijg ik. Dan begint hij Bram uit te horen over zijn nachtelijke escapades: "Waar ben je geweest?" Bram doet wat lacherig. "Op een bankje geslapen."

"Was het een meisje?"

"Uiteraard."

Meer gezeur over meisjes, vriendinnen van vrienden, hun gemiddelde gewicht en de verdeling daarvan. Vervolgens over borrels, feesten, kroegen. Wat kunnen jongheeren toch een vervelend gezelschap zijn. Stijn rent naar een van de kamers om muziek op te zetten. Joe Cocker, dat is tenminste te pruimen. De colafles is bijna leeg.

"De restjes gooien we altijd weg, in het kader van de hygiëne," zegt Vincent geruststellend. Stijn heeft inmiddels een nieuw heerenonderwerp gevonden: inkomen en belasting. Hij is er voorlopig nog niet mee klaar. De andere jongens lachen braaf om zijn stoere grappen. Straks gaat hij ook nog over auto's beginnen, of over vliegtuigen misschien. Rik houdt me van achter zijn brilleglazen nauwlettend in de gaten.

"Toetje, toetje", schreeuwt men zachtjes. Het is zeven uur. Stijn loopt al naar de keuken, terwijl Pieter Paul en Bram de borden leegschrapen. "Salade in de koelkast, voor vanavond", beveelt Vincent. Er komt een pak vanilleyoghurt binnen met zes bierglazen. Nieuw, dus schoon. De mannen bespreken nu de drankrekeningen. De yoghurt wordt over de glazen verdeeld. Het wasbakje komt goed van pas om de lepels te wassen. Iedereen zet echter het glas aan de mond en slurpt de inhoud naar binnen. Eigenlijk had de macaroni ook wel zo geserveerd kunnen worden. Er wordt weer erg gelachen, over vrouwen deze keer. Ik mag weg. Stijn helpt me de deur uit. "Wel thuis", roept hij beleefd.

Agnes Sommer

Heeren Macaroni

Voor de Macaroni:

macaroni
2 pakken diepgevroren spinazie à la crème
kipfilet
champignons
half pakje kruidenboter
een pakje Boursin
een bakje crème fraîche

Voor de salade:

sla
olijven
fêta
tomaten

Toetje:

vanilleyoghurt in bierglas

Agenda

vrijdag 27 september

Bidiu, dans en percussie uit Senegal, Lösstheater, 19.00
'De miraculeuze come-back van Mea L. Loman, toneel, Toneelgroep M'46, 'Pesthuys, 20.00
'Zitat und bearbeitung', concert, Kölner Rundfunkorchester, Vrijthoftheater, 20.15
'Mijn Hondenmond', toneel, Theater De Trust, Toneelacademie, 20.30

zaterdag 28 september

'Euromantiek, liederen zonder grenzen', Lingua e musica, Celbroederskapel, 20.00
'De miraculeuze come-back van Mea L. Loman, toneel, Toneelgroep M'46, 'Pesthuys, 20.00
'Iech en die vaan miech', dialect musical, Mestreechs Volleks Tejater, Vrijthoftheater, 20.15
'Mijn Hondenmond', toneel, Theater De Trust, Toneelacademie, 20.30
Bidiu, African dance party, Lösstheater, 21.00

zondag 29 september

'Iech en die vaan miech', dialect musical, Mestreechs Volleks Tejater, Vrijthoftheater, 20.15
'Mijn Hondenmond', toneel, Theater De Trust, Toneelacademie, 20.30

maandag 30 september

'Iech en die vaan miech', dialect musical, Mestreechs Volleks Tejater, Vrijthoftheater, 20.15

dinsdag 1 oktober

'Het mens', toneel, Blauwe Maandag Cie, Vrijthoftheater, 20.15

woensdag 2 oktober

'Mijn Hondenmond', toneel, Theater De Trust, Toneelacademie, 20.30
Lunchpauzeconcert, Anastasia Savona, piano, Foyer Vrijthoftheater, 12.30
Scapino, ballet, Vrijthoftheater, 20.15

Exposities

Hannie van den Bosch, Ine Tresor, Wouter Berns en Jos de Wit, 'schilderen naar de werkelijkheid, Alfred Mandeville, keramische beelden, Galerie Artisart, Grote Gracht 43, t/m 5 okt. Di t/m za 13.30-17.30

Martin van Dijk, acrylolie schilderijen, Harrie Dam, beelden van metaal, Galerie Tracé, Alex. Battalaan 31, t/m 5 okt. Do 14.00-18.00. Vr en za 12.00-17.00

Carl Andre, sculptures, t/m maart 1997; Jasper Johns, 'The Seasons', t/m 27 okt. Gary Hume, recente schilderijen, t/m 24 nov. Franz West, Leviten, Benoît Hermans, Falschnehmungen, Gilbert de Bontridder, Shifting Viewpoints, Arnulf Rainer, t/m 5 jan. 1997, Bonnefanten Museum. Di t/m zo 11.00-17.00

Stephanie Poels-Zanders, tekeningen, objecten in staal en glas, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, t/m 29 sept. Vr t/m ma 13.00-17.30
Carolyn Genders, keramiek, Galerie Lot Duynstee, Hoogbrugstraat 18, t/m 12 okt. Do, vr en za 13.30-17.00

Nieuwe oogst, selectie van recent afgestudeerde kunstenaars/vormgevers, Galerie Amarna, Rechtstraat 84, t/m 26 okt. Do t/m za 12.00-18.00

Pieter Defesche, olieverfschilderijen en gouaches, Galerie FAH, Brusselsestraat 80, Galerie Rob van Rijn, Bredestraat 4, 5 okt. t/m 17 nov. Wo t/m zo 14.00-18.00

Peggy I. Wong Loi Sing, schilderijen, Kamer van Koophandel, Maasboulevard 5, 1 okt. t/m 29 dec. Ma t/m vr 08.30-16.00

Films - Speelweek: 26 september t/m 2 oktober

Filmtheater Lumière, Bogaardenstraat 40b
Un été à la Goulette, dag, 20.00
The White Balloon, dag, 20.30
Richard III, dag, 22.00

Cinema Palace, Wycker Brugstraat 1

Independence Day, wo 14.15, 17.30 en 20.45

Twister, dag, 14.30 (behalve za, zo en wo), 18.15 en 21.15.

A time to Kill, dag, 14.30 (behalve za, zo en wo), 18.00 en 21.00

A Goofy Movie (Ned. versie), za, zo en wo 14.30

Phenomenon, dag, 18.15 en 21.15. Ma geen voorstelling om 21.15. Wo geen voorstellingen

Sneak-preview: ma 21.00

Pathé Maastricht, Wilhelminasingel 39

Twister, dag. (beh. za) 13.10, 15.55, 18.40 en 21.25. Za 13.55, 16.55, 19.40 en 22.15

A Time to kill, dag. (beh. za), 14.30, 18.15 en 21.15. Za 14.30, 19.00 en 22.00

Too Much, dag. (beh. za), 13.15, 16.00, 18.45 en 21.30. Za 14.10, 17.10, 19.35 en 22.10

Mission Impossible, dag. (beh. za) 13.30, 16.15, 19.00 en 21.45. Za 14.15, 17.15, 20.00 en 22.30

A Goofy Movie (Ned. versie), za 13.45 en 16.45. Zo en wo 13.00 en 15.45
Striptease, do, vr, ma en di 13.25, 16.10, 18.55 en 21.40. Za 19.55 en 22.25. Zo en wo 18.55 en 21.40

The Quest, dag. (beh. za) 13.20, 16.05, 18.55 en 21.35. Za 14.05, 17.05, 19.50 en 22.20

Ciné-K, Bernardusstraat 13

The Brothers McMullen, dag, 21.00

Restkaarten Theater aan het Vrijthof

Vanaf een half uur voor de aanvang van de voorstelling kunnen studenten een restkaart à f12,50 kopen bij niet uitverkochte voorstellingen. Restkaarten worden alleen verkocht op vertoon van een geldige studenten- of OV-jaarkaart.

De Trust speelt 'Mijn Hondemon' in de Toneelacademie

Grimmige monoloog op een boerenerf

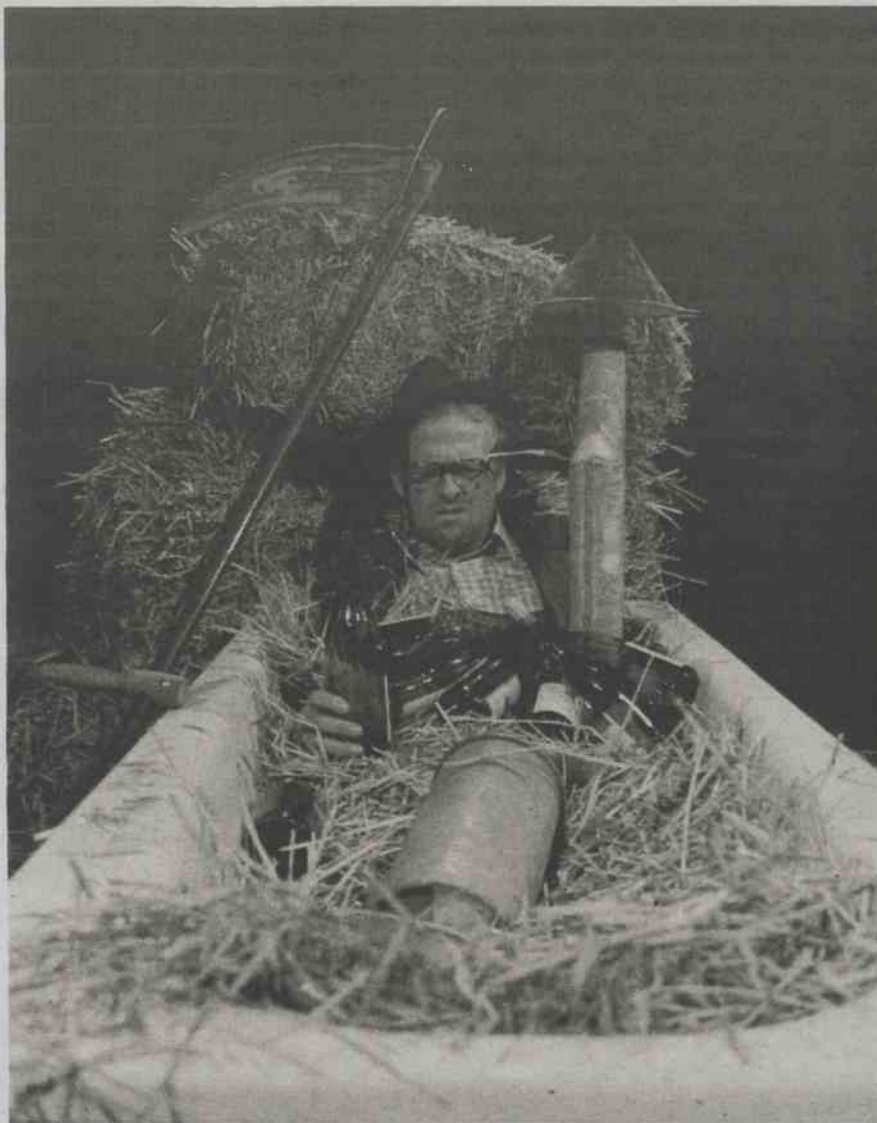
Op het boerenerf liggen een hoop autobanden en rotzooi. Bovenop deze puinhoop zit een oude man. Zijn ogen kijken wazig door een grote bril, zijn grijze kleren zijn vuil. Een been is geamputeerd. In zijn hand houdt hij een fles alcohol. Steunend op een kruk tracht hij zijn dronken lichaam onder controle te houden.

Hondebeksjef heet deze man die rondloopt op het boerenerf dat is verzezen op het podium van de toneelacademie. Deze sombere man die het leven zinloos vindt, speelt de hoofdrol in het toneelstuk 'Mijn Hondemon' van De Trust. 'Mijn Hondemon' is het laatste deel van de Faecaliëntetralogie van de Oostenrijkse auteur Werner Schwab. Al eerder speelde De Trust met veel succes de eerste drie delen: 'De Presidentes', 'Overgewicht, onbelangrijk; vormeloos' en 'Volksvernietiging of mijn lever is zinloos'.

Evenals in Schwabs voorgaande stukken spreekt uit 'Mijn Hondemon' het verzet tegen het kleinburgerlijke, van kwaad doortrokken bestaan. Schwab gaat op zoek naar de essentie van het leven. Een zoektocht waarbij zijn hoofdpersoon het leven vergelijkt met het verteringsproces en uiteindelijk tot de conclusie komt dat de schepping stront is en dat de mensen stront zijn.

Maar niet alleen het gebruik van de meest gore metaforen maakt Hondebeksjefs monoloog zo bijzonder. Vooral het losrukken van woorden uit hun eigen context en ze weer in een nieuwe volgorde plaatsen, maakt het taalgebruik verrassend. Je oren moeten tijdens de voorstelling dan ook voortdurend op scherp staan.

De taal die de hoofdpersoon bezigt, is bi-

De sombere Hondebeksjef (foto Jo van Laar)

zar, hard en droefgeestig en soms onnavolgbaar. Twee uur lang rochelt en boert Hondebeksjef de teksten. Daarbij wordt hij zo nu en dan onderbroken door zijn vrouw (Sylvia Poorta) en zoon (Jacob Derwig). Zij komen dan tevoorschijn uit het bouwvallige houten huisje achter op het podium. Karikaturale figuren, die in tegenstelling tot Hondebeksjef berusten in het leven zoals het is. Deze twee mensen geven hun visie op de in gebreke gebleven echtgenoot en vader. Een aanvulling die het stuk soms iets geeft van een Nederlands boerendrama.

Het stuk wordt echter vooral gedragen door Jaap Spijkers die een grimmige Hondebeksjef neerzet. Een zware rol; niet alleen om de complexe zinnen die de auteur uitkraamt maar ook omdat hij de gehele voorstelling op maar één been staat. Dat geamputeerde stompje - waaraan de hond Wolfie soms mag knabbelen - ziet er vies echt uit. In werkelijkheid zit het been van Spijkers dubbelgevouwen in zijn broekspijp. Een fysieke belasting die tijdens de eerste doorloop - wanneer het stuk voor het eerst helemaal wordt gespeeld - ervoor zorgt dat hij na de voorstelling verrekt van de pijn.

Misschien dat Spijkers, ondanks zijn intense spel, er hierdoor niet in slaagt om mijn belangstelling tot het eind van de voorstelling vast te houden. Constant die zwartgalligheid, dat wordt een beetje vermoeiend.

Tineke Oosterloo

'Mijn Hondemon' is op 27 en 28 september en op 2,3,4 en 5 oktober te zien in de Toneelacademie. Aanvang: 20.30 uur. Kaartjes: twintig gulden.

Het verloren paradijs van La Goulette

Het zonlicht doet de witte huizen trillen en verraadt daarmee hoe warm het is. De strandtenten zitten vol mannen die in luidruchtig Arabisch Frans de wereldpolitiek en de voetbaluitslagen doornemen. Op de binnenplaatsen roddelen vrouwen over hun echtgenoten. En aan zee liggen meisjes, dromend van grote liefdes in verre oorden. Het is zomer in La Goulette.

Un été à La Goulette is de tweede film van de Tunesische regisseur Férid Boughedir. In 1990 maakte hij *Halfaouine*, een succesvolle film die opviel door zijn humor en mooie beelden. Halfaouine speelt de zich af in de arbeiderswijk in Tunis waar Boughedir tijdens zijn jeugd gewoond heeft. Ook *Un été à La Goulette* heeft zo'n autobiografische lading: La Goulette is het stadje aan de Middellandse Zee waar Boughedir zijn schoolvakanties doorbracht. In deze film toont hij het dagelijks leven van drie families in de zomer van 1967. De families wonen in hetzelfde gebouw en lijken op hun religie na alles overeenkomstig te hebben. De vaders drinken en vissen samen, de moeders wisselen borden met eten uit en de drie dochters Meriem, Gigi en Tina besluiten gezamenlijk dat de tijd gekomen is om zich te laten ontmoagen. Daarom doen ze een gelofte aan de Madonna van Trapani dat ze alledrie voor 15 augustus, het feest van Maria ten hemelopneming, 'vrouw' zullen zijn. De drie jongens die daarvoor moeten gaan zorgen, zijn al bekend, ze horen ook bij één van de families.

Als daad van onafhankelijkheid kiezen de islamitische Meriem, katholieke Tina en joodse Gigi elk een jongen met een andere godsdienst. En als de vaders hen al zoenend betrappen, is dat het waar ze zo kwaad om zijn. *A la minute* komen alle godsdienst-vooroordelen naar boven en de vriendelijke verhoudingen lijken voorgoed verstoord. Maar Boughedir staat niet toe dat zijn zomerfilm verpest wordt door een al te lange ruzie, en met

een beetje bemiddeling van de moeders en wat list en bedrog van de meisjes komt alles wel weer goed. De vaders praten weer met elkaar en de meisjes besluiten hun eerste keer nog maar even uit te stellen. Tussen al deze perikelen door is er ook nog het tumult rond de terugkeer van filmster Claudia Cardinale naar haar geboorteplaats La Goulette, iets wat de stadsbewoners veel meer interesseert dan de oplopende spanningen in het Midden-Oosten.

Al met al een aardig verhaaltje om te volgen, maar het is duidelijk dat het niet Boughedir's opzet is geweest om een film

met veel psychologische diepgang te maken. Wie naar *Un été à La Goulette* kijkt, ziet zonneshijn, lichte kleuren en meest blijde mensen, en dat alles nog op humoristische wijze verfilmd ook. De prachtige muziek en het mengsel van Arabisch, Frans en Italiaans op de achtergrond maken het zomergevoel compleet.

Maar aan het eind van de film zet Boughedir zijn publiek weer met beide benen op de grond. Hij besluit zijn film met een scène waarin de stadsgek roept dat hij op Radio Cairo heeft gehoord dat er toch geen oorlog komt in het Midden-Oosten. Ondertussen verschijnen er echter een

paar zinnen in beeld die vertellen dat maar een dag later de Zesdaagse Oorlog tussen Israël en diens Arabische buurlanden zal uitbreken. En als direct gevolg daarvan vertrekken zowel de christenen als de joden uit Tunesië. Er komt nooit meer zo'n zomer in La Goulette.

Ariane Hendriks

Un été à La Goulette draait tot en met 9 oktober in Lumière. Aanvang: 20.00 uur.

Meisjes aan zee, dromend van grote liefdes

Taak 3a: Kunst!

In de vorige aflevering van dit blokboek heeft Uw docent professor Boon reeds een eloquent (mogen wij U nog eens fijntjes wijzen op het enerverende gebruik van het werkwoord 'zwatelen'? Eminent!) voorschot genomen op de thematiek die wij deze week in taak 2 van het blok 'Leven' willen behandelen: de kunst van het beledigen, of, zoals angelsaxische wetesjappers het ook wel eens willen zeggen: *The Art of Insult.*

I
"Je bent een minne man. Een kleine, zielige, pathetische, minne man. Een kereltje van intergalactische domheid. Een weekdiertje met geslachtstentakeltjes waar zelfs een micro-garnaal nog smakelijk om moet lachen. Je bent een jaloerse, kleinzielige korstmos. Dat ene boekje dat jij geschreven schijnt te hebben kan niet meer zijn dan een ongelukkig kansrekeningseffect. 'Laat duizend apen duizend jaar met verfkliederen en je hebt een Rembrandt: het is niets dan toeval dat er uit jouw pen een proefschrift gerold is. Dumb luck. Je bent namelijk een lul-de-luxe. Een overspannen slijmbeurs. Likken, likken, slijmen, slijmen. Van die drie hersencellen moet je het niet hebben, hè. Als jij zo lekker wetenschap produceerde, waar zijn dan die derde-geldstroom-inkomsten? Hè, slappe zak van me? Eikelkje? Niks, helemaal zero, komt er uit die machtswellustige, hielenlikkende, kwijlende spraakspleet. Kwaak, kwaak."

II
"Mijnheer, Naar aanleiding van onze gedachtenwisseling heb ik de vrijheid genomen een en ander nog eens op een rijtje te bundelen. Om Uw gevoelige ogen niet te zeer te belasten volgt hierbij een samenvatting van bijgevoegde kopieën:
1. Aantal werken geregistreerd in de Library of Congress. U: één. Ik: vier.
2. Totaal aantal impact-punten over de periode 1990-1996. U: vier-punt-twee. Ik: zesendertig-punt-een. Ik wil daar nog aan toevoegen dat de totale produktie van onze vakgroep over dezelfde periode drieënveertig-punt-een bedraagt.
3. Totaal derde-geldstroom-acquisitie periode 1990-1996. U: vijftienduizend hollandse florijnen. Ik: achthonderdduizend florijnen, zeventigduizend European Currency Units, vijfenwintigduizend Amerikaanse en drieduizend Canadese dollars, alsmede vijftienduizend yennemannen.
Wil mij niet langer met Uw deerniswekkende cryptomegalomanie lastigvallen, met verschuldigde achting."

III
Per e-mail: "Zeg. Met domme kleuterspeltjes laat ik mij niet in. De zandbak is elders." cc: *

Werkwijze
Knip deze taak uit, hang haar boven bureau voor eventueel later gebruik. Denk na over het volgende: het beledigen van mensen heeft een vooropgesteld effect. Men moet zich afvragen of dat een lange-termijn of korte-termijn effect dient te zijn. Het argument 'ad hominem' (op de mens, niet op de zaak -ad rem-, spelen) lijkt typisch een krachtig, korte-termijn effect te hebben dat zich snel tegen de gebruiker van dit argument kan keren.

Eva

Martinus de Vries in de tempel van zijn held (foto Franco Gori)

De Limburgse zoon van Mario Lanza

Morgen krijgt Marinus visite, van een vriend. Ook een Mario Lanza-fan.

"Altijd", zucht Annie, Marinus' vrouw, "altijd praten ze over hetzelfde. Dat-ie veel te jong is gestorven, dat-ie nog makkelijk had kunnen leven, dat-ie zelfs nu nog had kunnen zingen, en dat-ie de beste tenor uit de geschiedenis was."

En als ze dat allemaal hebben gezegd?

Marinus: "Dan beginnen we gewoon weer opnieuw."

BERICHT UIT MAASTRICHT

Mario Lanza werd in 1921 in Philadelphia geboren als Alfredo Cocozza, zoon van Italiaanse emigranten. Thuis werden de platen van de grote Caruso uit heimwee en bewondering gedraaid. Tot grote vreugde van vooral zijn moeder bleek Freddy zangtalent te hebben. Haar meisjesnaam, Maria Lanza, werd zijn artiestennaam.

De befaamde dirigent Arturo Toscanini hoorde in Mario "de grootste stem van de twintigste eeuw". Om onsterfelijk te worden is hij echter te jong gestorven. En heeft hij de verkeerde carrière gekozen. Lanza verkocht zijn stem, letterlijk, aan MGM. Hij gaf ook veel concerten, scoorde hits ('Be my love'), maar kwam nooit tot een grote opera.

Ondertussen schreef hij musicalgeschiedenis met 'The Great Caruso' (1951), die ook zijn alter ego werd. 'Because You're Mine' (1952) en 'Serenade' (1956) waren succesvolle opvolgers. Terwijl veel Hollywoodgoden het onverdraaglijke sterrendom verzachten met drank of drugs, leed Lanza aan vraatzucht. Er waren periodes dat hij honderdveertig kilo woog. Bij ieder filmopname moest hij dan weer bijna de helft van zijn gewicht zien kwijt te raken. De ononderbroken cyclus van bijkomen en afvallen vergde zoveel van zijn lichaam dat hij op 7 oktober 1959 bezweek aan (officieel) een hartaanval, (waarschijnlijk) een verkeerd infuus en (wellicht) moord door vergiftiging.

"Hij had schulden", zegt Annie met een blik-van-we-begrijpen-mekaar. "Maar daar wil jij niets van weten, hè", plaagt ze Marinus een beetje.

"Hij was goed voor z'n kinderen", zegt Marinus.

Lanza stierf in Rome, waar hij ironisch genoeg verbleef voor contractbesprekingen voor wat zijn eerste opera had moeten worden.

Tijd heeft Marinus de Vries, ex-beveiligingsbeambte van het ABP, genoeg. Hij is arbeidsongeschikt. Vanuit Kerkrade ("Ik doe ja de leden werven in Limburg") verricht hij zijn werk voor de Mario Lanza Benelux Society, de fanclub dus.

De logeerkamer in zijn kleine huisje is ingericht als Mario Lanza-tempel. Tientallen foto's aan de muur, vijftig platen, dertig CD's, moderne geluidsapparatuur en een zwengelgrammofoon om ook het 78-toerenwerk aan te kunnen. Het meest trots is Marinus op de relieken die een persoonlijke groet dragen van Damon, Mario's oudste zoon. Ieder jaar weer doet Marinus pogingen om hem naar de Mario Lanza-dag te krijgen. Het is al twee keer gelukt. "De laatste keer ben ik door Damon geëerd, vanwege mijn inspanningen voor de club."

Eenieder die de tempel betreedt, krijgt een Mario Lanza-map mee naar huis. Die staat vol met dingen om te weten.

Dat zijn dood een mysterie is.

Dat de Mafia in het spel was.

Dat zijn kist in een glazen rijtuig lag, getrokken door vier paarden.

Dat zijn vrouw vijf maanden later stierf aan een gebroken hart.

Dat hij veertig knakworsten achter elkaar kon opeten.

De zevende oktober is Allerheiligen voor Marinus. Dat is de sterfdag van Mario. "De dag begint Marinus", zegt Annie, "met te roepen: 'Waarom? Waarom is die man gestorven?' Daarna gaat Marinus een plaatje draaien, en een filmpje kijken, eigenlijk wat hij iedere dag doet, maar dan wat meer. En hij is dan de hele dag wel wat triestig, ja."

De foto van Annie zit naast die van Lanza in Marinus' portefeuille. Annie vindt het wel eens wat veel van het goede. Dan gaat Marinus naar zijn tempel. Behalve als hij de video van *The Great Caruso* draait, daar kan zij niet genoeg van krijgen. "Als die moeder sterft, en dat jongetje zingt in de processie terwijl de priester die witte gordijntjes dicht doet, dan knapt er iets in me."

Dan huilt Annie. En Marinus huilt mee. Ook voor de 215e keer.

"Eigenlijk zijn wij heel zwak", legt Marinus uit. "Wij zijn heel gevoelig voor leed. Ook bij dieren."

"Dat met die paarden in die vrachtwagens", legt Annie uit, "dat is toch verschrikkelijk? Daarom eten we ook scharreleieren. En eens in de week geen vlees."

"De mensen zijn wreed", zegt Marinus. "Misschien moeten wij ook wat harder worden."

In de tempel dempt Marinus het licht om de muziek beter te kunnen horen. En dan gaat Mario Lanza zingen. Marinus steekt zijn vinger in de lucht als er een bijzonder fragment komt, zingt de woorden mee, legt zijn vinger op zijn lippen als Lanza heel stil, heel gevoelig wordt en schudt vol bewonderend ongeloof zijn hoofd als de tenor alle registers opengooit. "Dit vind ik prachtig, kerel! Geweldig kerel! Ongelooflijk, kerel!"

Op de vraag of het soms niet wat teveel voor hem wordt, antwoordt Marinus: "Jij maakt mij gelukkig omdat ik jou dit allemaal mag laten horen."

Als Marinus rode ogen krijgt, krijgt-ie die ook voor Colleen, Ellisa, Damon en Marc. De vier Lanza-kindertjes werden wees toen hun moeder vijf maanden na hun vader stierf. "Zelfmoord", is overigens de analyse van Marinus.

"Ik snap het van de ene kant wel en van de andere kant niet." Marinus verloor zelf zijn moeder bij een bombardement in 1944. Een jaar later, hij was toen vijf, stierf zijn vader aan de verwondingen die hij als militair in de oorlog had opgelopen. De pijn die Marinus voelt als hij aan Lanza denkt, is de pijn van de zoon die zijn ouders mist. "Ik zou zo graag eens willen vragen aan die kinderen van Lanza waarom hun moeder dat heeft gedaan."

Marinus heeft het fragment, het fragment uit *The Great Caruso* gevonden. Er daalt een plechtige sfeer over de groenleren bank waarop Marinus en Annie zitten. In hypnose staren ze naar het jongetje dat de processie loopt. Ook al ligt moeder op sterven. Hij moet, van God. Bij het passeren van zijn huis ziet het kereltje hoe de priester de gordijnen sluit. Terwijl zijn gezichtje eigenlijk in een huilgrimas wil schieten, perst het kleine Carusoke er nog net een laatste Avé Maria uit. Vervolgens maakt de scenarioschrijver een einde aan dit kinderleed en laat zijn hoofdpersoon binnen enkele seconden groeien en groeien, en zie! daar zingt Mario Lanza in de rol van de Grote Caruso. Snif, zegt Annie.

Pfrrt, doet Marinus in een zakdoek.

Wim Ortjens